

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2017. gada 12. septembrī*

Valsts atbalsts – Reģionālais ieguldījumu atbalsts – Vācijas atbalsts par labu lielam *BMW* ieguldījumu projektam Leipcigā divu modeļu elektroautomobiļu (i3 un i8) ražošanai – Lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par daļēji saderīgu un daļēji nesaderīgu ar iekšējo tirgu – LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts – LESD 108. panta 2. un 3. punkts – Atbalsta attīstību veicinoša iedarbība – Atbalsta nepieciešamība

Lieta T-671/14

Bayerische Motoren Werke AG, Minhene (Vācija), ko pārstāv *M. Rosenthal*, *G. Drauz* un *M. Schütte*, advokāti,

prasītāja,

ko atbalsta

Freistaat Sachsen (Vācija), ko pārstāv *T. Lübbig* un *K. Gaßner*, advokāti,

persona, kas iestājusies lietā,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja *F. Erlbacher*, *T. Maxian Rusche* un *R. Sauer* un vēlāk – *T. Maxian Rusche* un *R. Sauer*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kas pamatota ar LESD 263. pantu, daļēji atcelt Komisijas 2014. gada 9. jūlija Lēmumu C(2014) 4531 *final* par valsts atbalstu SA. 32009 (2011/C) (ex 2010/N), ko Vācijas Federatīvā Republika plāno piešķirt *BMW* par lielu ieguldījumu projektu Leipcigā.

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs A. Dītrihs [*A. Dittrich*], tiesneši J. Švarcs [*J. Schwarcz*] (referents) un V. Tomļenoviča [*V. Tomljenović*],

sekretāre S. Bukšeka Tomaca [*S. Bukšek Tomac*], administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2016. gada 8. septembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

- 1 Prasītāja *Bayerische Motoren Werke AG* ir *Bayerische Motoren Werke* (turpmāk tekstā – “BMW”) grupas mātesuzņēmums, kura galvenā darbības joma ir *BMW*, *MINI* un *Rolls-Royce* preču zīmju automobiļu un motociklu ražošana.
- 2 2010. gada 30. novembrī Vācijas Federatīvā Republika saskaņā ar Komisijas 2008. gada 6. augusta Regulas (EK) Nr. 800/2008, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar [iekšējo] tirgu, piemērojot [LESD 107. un 108.] pantu (vispārējā grupu atbrīvojuma regula) (OV 2008, L 214, 3. lpp.), 6. panta 2. punktu paziņoja par atbalstu EUR 49 miljonu apmērā, ko tai bija nolūks piešķirt saskaņā ar 2008. gada 7. decembra *Investitionszulagengesetz 2010* (Likums par atbalstu ieguldījumiem), redakcijā ar grozījumiem (*BGBL*. 2008 I, 2350. lpp.; turpmāk tekstā – “*IZG*”), lai Leipcigā (Vācija) uzceltu *BMW* elektroautomobiļa “i3” un no elektrotīkla uzlādējama hibridautomobiļa “i8” ražotni atbilstoši Valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņem 2007.–2013. gadam (OV 2006, C 54, 13. lpp.; turpmāk tekstā – “pamatnostādnes”). Paziņojumā bija norādītas ieguldījumu izmaksas EUR 392 miljonu apmērā (proti, EUR 368,01 miljoni, neskaitot procentus) un atbalsta intensitāte 12,5 % apmērā. Faktiskā atbalsta izmaksa bija pakļauta nosacījumam, ka tiks saņemts Eiropas Komisijas apstiprinājums.
- 3 Pēc atsevišķas papildu informācijas iegūšanas Komisija 2011. gada 13. jūlijā nolēma uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru saskaņā ar LESD 108. panta 2. punktu, un pēc tam tā šajā ziņā saņēma Vācijas Federatīvās Republikas apsvērumus. 2011. gada 13. decembrī lēmums “Valsts atbalsts – Vācija – Valsts atbalsts SA.32009 (11/C) (ex 10/N) – *LIP* – atbalsts *BMW Leipzig* – Uzaicinājums iesniegt piezīmes saskaņā ar LESD 108. panta 2. punktu” tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 2011, C 363, 20. lpp.). Ar 2012. gada 3. februāra vēstuli Komisija darīja zināmu Vācijas Federatīvajai Republikai, ka tā nav saņēmusi trešo personu apsvērumus.
- 4 2012. gada 17. janvārī Vācijas iestādes grozīja sākotnējo paziņojumu, lai tajā iekļautu atbalstu attiecībā uz papildu ieguldījumu elementu. Atbalsta saņēmējs par to bija izlēmis pēc lēmuma par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu pieņemšanas. Šādā kontekstā Vācijas Federatīvajai Republikai tika lūgts sniegt vairākus paskaidrojumus, kurus tā arī pēc tam iesniedza Komisijai. Ar 2013. gada 5. augusta vēstuli Vācijas Federatīvā Republika turklāt informēja Komisiju par citām izmaiņām atbalsta projektā attiecībā uz atbalsta summas un tā intensitātes samazinājumu.
- 5 2014. gada 9. jūlijā Komisija pieņēma Lēmumu C(2014) 4531 *final* par valsts atbalstu SA.32009 (2011/C) (ex 2010/N) (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”), kura 1. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Valsts atbalsts, ko Vācija[s Federatīvā Republika] plāno īstenot par labu [prasītājam] ieguldījumiem Leipcigā par summu EUR 45 257 273, ir saderīgs ar iekšējo tirgu tikai tad, ja tas nepārsniedz EUR 17 miljonus (2009. gada cenās); pārējā summa (EUR 28 257 273) nav saderīga ar iekšējo tirgu.

Tādējādi atbalstu drīkst īstenot tikai līdz summai EUR 17 miljoni.”

- 6 Attiecībā uz apstrīdētā lēmuma motīvu daļu iesākumā ir jānorāda, ka tā 113. apsvērumā Komisija konstatēja, ka, paziņojot par plānoto atbalsta pasākumu pirms tā īstenošanas, Vācijas Federatīvā Republika ir izpildījusi savu pienākumu atbilstoši LESD 108. panta 3. punktam un prasību par individuālo paziņošanu, kas izriet no Regulas Nr. 800/2008 6. panta 2. punkta. Tālāk minētā lēmuma 114.–123. apsvērumā Komisija tostarp norādīja, ka tā rīkojas saskaņā ar pamatnostādņem, it īpaši saskaņā ar to 4.3. punktu “Atbalsts lieliem ieguldījumu projektiem”, un tās Paziņojumu attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam (OV 2009, C 223, 3. lpp.). Šādā kontekstā pēc tam, kad Komisija bija konstatējusi, ka pamatnostādņu

65. zemsvītras piezīme par jauna produkta tirgus izveidošanu nav piemērojama šajā lietā, tā veica novērtējumu atbilstoši pamatnostādņu 68. punkta i) un ii) apakšpunktam, lai noteiktu, vai netiks pārsniegti tajā noteiktie sliekšņi, tādējādi tai bija jāveic padziļināts novērtējums par paziņoto atbalstu. Līdz ar to atbilstoši informācijai, ko tā bija saņēmusi no Vācijas Federatīvās Republikas, tai bija jānovērtē, vai atbalsta saņēmēja tirgus daļa nepārsniegs 25 % no attiecīgās preces tirgus un attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus. Komisija apgalvoja, ka, ja minētos tirgus nebūs iespējams skaidri definēt, tā veiks novērtējumu par to, vai saņēmējam būs šāda tirgus daļa vismaz vienā no iespējamajiem tirgiem. Tā turklāt uzsvēra, ka šāds padziļināts novērtējums, ja tāds būtu jāveic, nekādi neietekmēs analīzi par atbalsta saderīgumu ar iekšējo tirgu.
- 7 Precīzāk attiecībā uz konkrēto preču tirgu noteikšanu, pirmkārt, Komisija apstrīdētā lēmuma 124.–127. apsvērumā būtībā norādīja, ka tai ir “šaubas” par to, vai elektroautomobiļi un hibrīdautomobiļi ir daļa no vispārējā parasto automobiļu tirgus. Otrkārt, apstrīdētā lēmuma 128.–132. apsvērumā Komisija iesākumā uzsvēra tirgu analīzes īpašo nozīmi saistībā ar tīri elektriskajiem i3 modeļa automobiļiem (*Battery Electric Vehicles*), jo tad, ja šis modelis pārsniegtu atbilstošos sliekšņus vismaz vienā no iespējamajiem tirgiem, ar to pietiktu, lai rastos vajadzība veikt padziļinātu novērtējumu, izvairoties no tā, ka Komisijai būtu jāpieliek pūles, lai noteiktu i8 modeļa hibrīdo uzlādējamo automobiļu (*Plug-in Hybrid Electric Vehicles*) tirgu. Turklāt tā uzskatīja, ka tā nevar droši secināt, ka šie automobiļi ietilpst parasto automobiļu tirgus C vai D segmentā atbilstoši “*IHS Global Insight* klasifikācijai”. Treškārt, apstrīdētā lēmuma 133. un 134. apsvērumā Komisija turklāt izteica iebildumus attiecībā uz to, vai konkrētais tirgus ir elektroautomobiļu tirgus tā kombinētajos C un D segmentos. Pēc tam, kad Komisija konstatēja, ka iespējamo preču tirgiem ir jāietver zemāks līmenis, par kādu ir pieejami statistikas dati, tā uzsvēra, ka tai ir jāņem vērā īpaša situācija, kāda, iespējams, varētu rasties, proti, dominējošais stāvoklis, kādu ieņemtu atbalsta saņēmējs tikai vienā no elektroautomobiļu tirgus C vai D segmentiem.
- 8 Attiecībā uz konkrēto ģeogrāfisko tirgu Komisija apstrīdētā lēmuma 135.–140. apsvērumā būtībā apgalvoja, ka par Vācijas Federatīvās Republikas apgalvojumu, atbilstoši kuram pasaules tirgus ir jāatzīst par konkrēto tirgu elektroautomobiļiem, nav sniegtas pietiekami detalizētas norādes par faktoriem, kādi ir ietverti Komisijas Paziņojumā par konkrētā tirgus jēdziena definīciju Kopienas konkurences tiesībās (OV 1997, C 372, 5. lpp.). Tātad un atbilstoši Komisijai sniegtajai informācijai tā no tās izdarīja secinājumu, ka tā nevar pilnīgi nešaubīgi izslēgt, ka Eiropas Ekonomikas zona (EEZ) ir atbilstošais ģeogrāfiskais tirgus elektroautomobiļiem un hibrīdautomobiļiem.
- 9 Šādos apstākļos apstrīdētā lēmuma 141.–154. apsvērumā Komisija izvērtēja tirgus daļas, ko prasītāja kā atbalsta saņēmēja teorētiski iegūtu noteiktos potenciālajos tirgos, un līdz ar to tā nolēma, ka ir piemērojams Paziņojums attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam. Vēl šajā kontekstā ir jānorāda, ka apstrīdētā lēmuma 156. apsvērumā Komisija konstatēja, ka atbilstoši 2012. gada 10. jūlija spriedumam *Smurfit Kappa Group*/Komisija (T-304/08, EU:T:2012:351) tai ir pienākums veikt novērtējumu pēc būtības situācijās, kad reģionālā atbalsta pozitīvā ietekme nav acīmredzami lielāka par tā negatīvo ietekmi, pat ja nav pārsniegtas pamatnostādņu 68. punktā noteiktās robežvērtības. Iepriekš apstrīdētā lēmuma 155. apsvērumā Komisija secināja, ka nav iesniegts neviens pierādījums par to, ka pastāv “vērā ņemams konkurences izkropļojums”, un ka EUR 50 miljonu atbalstam, kas tiek piešķirts EUR 400 miljonu ieguldījumiem, ir vērā ņemams potenciāls izkropļot konkurenci.
- 10 Turpinājumā saistībā ar paziņotā atbalsta padziļināto novērtējumu Komisija apstrīdētā lēmuma 157. apsvērumā uzsvēra, ka tai, pamatojoties uz Paziņojumā attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam noteiktajiem kritērijiem, ir detalizēti jānovērtē, vai attiecīgais atbalsts ir nepieciešams ieguldījumu stimulēšanai un vai ieguvumi no šī pasākuma nav lielāki par attiecīgajiem konkurences kropļojumiem un ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- 11 Šajā ziņā Komisija apstrīdētā lēmuma 160.–173. apsvērumā tostarp konstatēja, ka Vācijas Federatīvā Republika ir pierādījusi paziņotā atbalsta stimulējošo ietekmi un šis konstatējums ir veikts, balstoties uz Paziņojumā attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam paredzēto otro scenāriju, proti, to, kas attiecas uz apstākļiem, kuros, nepastāvot atbalstam, attiecīgie ieguldījumi tiktu izdarīti citā Eiropas Savienības reģionā. Komisija šajā ziņā uzsvēra, ka Vācijas Federatīvā Republika ir apgalvojusi, ka rūpnīcas celtniecība Minhenē (Vācija) ir alternatīvs pasākums Leipcigas rūpnīcai. Komisija tostarp apgalvoja, ka no izšķirošajiem dokumentiem, kas 2009. gada decembrī bija iesniegti prasītājas valdei, izriet, ka “bez atbalsta projekts Minhenē būtu izmaksājis par EUR 17 miljoniem mazāk nekā Leipcigā”. Pēc tam, kad Komisija bija uzsvērusi, ka vēl viens elements, kas arī attiecas uz ieguldījumu izdarīšanas vietas izvēli, ir atkarīgs no stratēģiskas iespējas ilgtermiņā ar laiku palielināt ražošanas jaudu, tomēr uzņēmums šo stratēģisko faktoru nav izteicis monetārā izteiksmē, tā uzsvēra, ka pastāv vēl citi uzņēmuma iekšējie dokumenti, kas pierāda, ka, “sagatavojot lēmumu par ieguldījumiem/vietu, tika analizēta valsts atbalsta pieejamība EUR 50 miljonu apmērā”.
- 12 Attiecībā uz paziņotā atbalsta samērīgumu Komisija apstrīdētā lēmuma 174.–189. apsvērumā būtībā apgalvoja, ka situācijā, kas attiecas uz otro scenāriju atbilstoši Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 33. punktam, “atbalstu uzskatī[tu] par kopumā samērīgu, ja tas [būtu] vienāds ar starpību, kura rodas, salīdzinot tīrās izmaksas, ko saņēmējs uzņēmums iegulda atbalstāmajā reģionā, ar tīrajām izmaksām, ko iegulda citos reģionos”.
- 13 Saistībā ar šo lietu Komisija būtībā uzskatīja, ka summa EUR 17 miljonu apmērā, kas atbilst izmaksu starpībai starp abām rūpnīcām (Leipcigas un Minhenes), kura aprēķināta, pamatojoties uz produkta ieguldījumu izmaksām, strukturāliem ieguldījumiem, plānošanas un darbības sākšanas izmaksām, ražošanas izmaksām, piegādes izmaksām, nemainīgajām izmaksām, loģistikas izmaksām un muitas nodokļiem starptautiskajam transportam, ir jāuzskata par atbalsta summu, kas atbilst minimālajai summai, kas vajadzīga, lai atbalsta saņēmējs mainītu lēmumu par atrašanās vietu. Tādēļ Komisija šo summu atzina par samērīgu ar atbalsta mērķi, proti, veicināt reģiona attīstību. Turklāt Komisija uzskatīja, ka stratēģiskās paplašināšanas iespēja Leipcigā, kas nav pieejama Minhenē, šajā ziņā nav jāņem vērā paziņotā atbalsta samērīguma novērtēšanai, jo šai iespējai ir nozīme tikai no ļoti ilga termiņa viedokļa, kas tāpat pārsniedz konkrētā ieguldījumu projekta septiņu gadu dzīves ciklu.
- 14 Apstrīdētā lēmuma 176. un nākamajos apsvērumos Komisija noraidīja Vācijas Federatīvās Republikas argumentu par to, ka pasākuma samērīgums nav jānovērtē, balstoties vienīgi uz dokumentiem, kuri atspoguļo situāciju lēmuma par ieguldījumu veikšanu un atrašanās vietas izvēli izdarīšanas laikā, bet tas ir jānovērtē, ņemot vērā arī faktiskās papildu izmaksas, proti, šajā lietā ievērojot kopējo summu EUR 50 miljonu apmērā, kurā ietilpst papildu izmaksas EUR 29 miljonu apmērā, kas “radās pirms 2012. gada beigām”. Šajā ziņā Komisija būtībā apgalvoja, ka nevar tikt atļauts atbalsta stimulējošo ietekmi un samērīgumu pierādīt, pamatojoties uz dokumentiem, kuros ir pilnīgi atšķirīgi skaitļi attiecībā uz ieguldījumu neto trūkumiem un izmaksām atbalstāmā reģiona rūpnīcā. It īpaši Komisija uzskatīja, ka nav nekādu tiesību izmantot dokumentus, kuros ir ietvertas izmaksas, kas radušās tikai vairākus gadus pēc lēmumu par ieguldījumu veikšanu un atrašanās vietas izvēli pieņemšanas – pēc tam, kad jau bija uzsākti darbi saistībā ar ieguldījumu projektu.
- 15 Apstrīdētā lēmuma 190.–198. apsvērumā pēc paziņotā atbalsta pozitīvo un negatīvo seku novērtējuma, Komisija tās līdzsvaroja un konstatēja, ka atbalsta EUR 17 miljonu apmērā pozitīvā ietekme kompensē negatīvo ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, kā arī jebkādu negatīvu sociālu un ekonomisku ietekmi alternatīvajā rūpnīcā, kas atrodas labvēlīgākā reģionā.

- 16 Visbeidzot, apstrīdētā lēmuma 199.–202. apsvērumā Komisija noraidīja Vācijas Federatīvās Republikas argumentu par to, ka Komisijai piešķirtās pilnvaras izvērtēt attiecīgā atbalsta pasākuma saderību atbilstoši Paziņojumam attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam esot ierobežotas līdz tai prasītās atbalsta summas daļai, kas pārsniedz Regulas Nr. 800/2008 6. panta 2. punktā noteikto paziņošanas robežvērtību.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 17 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 19. septembrī, prasītāja cēla šo prasību. 2014. gada 4. decembrī Komisija iesniedza savu iebildumu rakstu.
- 18 Saskaņā ar 1991. gada 2. maija Vispārējās tiesas Reglamenta 24. panta 6. punktu 2014. gada 8. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 2014, C 439, 30. lpp.) tika publicēts paziņojums par šajā lietā celto prasību.
- 19 2015. gada 28. janvārī prasītāja Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza repliku, un 2015. gada 11. martā Komisija iesniedza atbildi uz repliku.
- 20 2015. gada 16. janvārī persona, kas iestājusies lietā, *Freistaat Sachsen*, iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā prasītājas prasījumu atbalstam. Komisija un prasītāja savus apsvērumus Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza attiecīgi 2015. gada 4. un 10. februārī. Lūgums par iestāšanos lietā tika apmierināts ar Vispārējās tiesas piektās palātas priekšsēdētāja 2015. gada 11. maija rīkojumu.
- 21 2015. gada 3. jūlijā persona, kas iestājusies lietā, Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza iestāšanās rakstu, par kuru prasītāja un Komisija iesniedza savus apsvērumus 2015. gada 14. septembrī.
- 22 2015. gada 17. septembrī Vispārējās tiesas kanceleja paziņoja lietas dalībniekiem par procedūras rakstveida daļas pabeigšanu. 2015. gada 22. septembrī Komisija norādīja, ka tā nelūdz noturēt tiesas sēdi. Prasītāja 2015. gada 7. oktobrī norādīja, ka tā vēlas tikt uzklausīta.
- 23 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Vispārējā tiesa (piektā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu.
- 24 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem tika uzklausīti 2016. gada 8. septembra tiesas sēdē.
- 25 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt apstrīdēto lēmumu, “ciktāl ar to summa EUR 28 257 273 apmērā, kas atbilst tai EUR 45 257 273 apmērā lūgtā atbalsta daļai, kura pārsniedz EUR 17 miljonus, ir atzīta par nesaderīgu ar iekšējo tirgu”;
 - pakārtoti, “atcelt [minēto] lēmumu, ciktāl tajā summa EUR 22,5 miljonu apmērā, par kuru nav jāiesniedz paziņojums atbilstoši Regulas Nr. 800/2008 6. panta 2. punktam, ir atzīta par nesaderīgu ar iekšējo tirgu”;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 26 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- noraidīt prasību;
 - piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

- 27 Persona, kas iestājusies lietā, būtībā lūdz Vispārējai tiesai izlemt atbilstoši prasītājas izvirzītajiem prasījumiem.

Juridiskais pamatojums

- 28 Prasītāja izvirza trīs pamatus. Ar pirmo pamatu tiek apgalvots LESD 108. panta 3. punkta pārkāpums, ar otro pamatu tiek apgalvots LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpums, un ar trešo pamatu, kas ir izvirzīts pakārtoti, tiek apgalvots LESD 108. panta 3. punkta un Regulas Nr. 800/2008 pārkāpums, kas izriet no atbalsta apmēra ierobežošanas ar summu, kura ir mazāka par summu, kas ir atbrīvota no paziņošanas pienākuma.

Par pirmo pamatu – LESD 108. panta 3. punkta pārkāpumu

- 29 Prasītājas izvirzītais pirmais pamats ir iedalīts trīs daļās. Pirmā daļa ir par rūpīgas un objektīvas pārbaudes neesamību iepriekšējas izskatīšanas procedūrā. Otrā daļa attiecas uz apgalvoto rūpīgas un objektīvas pārbaudes neesamību formālās izmeklēšanas procedūrā. Trešā daļa ir par acīmredzami kļūdainu novērtējumu par Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam piemērojamību.

Par pirmā pamata pirmo daļu

- 30 Prasītāja būtībā uzskata, ka Komisija ir pārkāpusi LESD 108. panta 3. punktu, kā arī savu rūpības un labas pārvaldības pienākumu, ciktāl tā iepriekšējas izskatīšanas procedūrā neesot centusies pārvarēt grūtības, kādas radās saistībā ar atbilstošā tirgus definēšanu. Tā apgalvo, ka, ja Komisija būtu ievērojusi labas vadības principu un pareizi interpretējusi pamatnostādņu 68. punkta i) apakšpunktu, tā nebūtu veikusi padziļinātu novērtējumu par attiecīgo atbalstu. Prasītāja turklāt tai pārmet, ka tā nav iesaistījusies konstruktīvā dialogā ar Vācijas Federatīvo Republiku un ar prasītāju.
- 31 Persona, kas iestājusies lietā, būtībā apgalvo, ka Komisijas apgalvojums par pierādīšanas pienākumu, uz kuru tā balsta formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu, nav pārliecinošs. Kā apgalvo persona, kas iestājusies lietā, tā neesot bijusi Vācijas Federatīvā Republika, kam bija jāpierāda “nopietnu grūtību neesamība”, proti, negatīvs fakts. Komisija turklāt neesot varējusi aizbildināties ar apgalvotu saņemtās informācijas nepietiekamību.
- 32 Komisija apstrīd prasītājas un personas, kas iestājusies lietā, argumentāciju.
- 33 Vispārējā tiesa vispirms norāda, ka saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu Komisija veic plānotā valsts atbalsta pārbaudi, kuras mērķis ir ļaut tai izveidot *prima facie* viedokli par attiecīgā valsts atbalsta daļēju vai pilnīgu saderību ar iekšējo tirgu. LESD 108. panta 2. punktā paredzētā oficiālā izmeklēšanas procedūra ir vērsta uz to, lai aizsargātu trešo ieinteresēto personu intereses, un tai arī ir jāļauj Komisijai pirms lēmuma pieņemšanas tikt pilnīgi informētai par visiem lietas faktiem, tostarp saņemot trešo ieinteresēto personu un dalībvalstu apsvērumus. Lai gan tās tiesības uzsākt šo procedūru ir ierobežotas, Komisijai tomēr ir zināma rīcības brīvība lietas apstākļu izpētīšanā un novērtēšanā, lai izlemtu, vai tie nerada nopietnas grūtības. Saskaņā ar EKL 108. panta 3. punkta mērķi un Komisijai uzlikto labas pārvaldības pienākumu tā var veidot dialogu ar paziņojošo valsti vai trešajām personām, lai iepriekšējās izskatīšanas stadijā pārvarētu iespējamās radušās grūtības (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group/Komisija*, T-304/08, EU:T:2012:351, 75. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 34 Saskaņā ar judikatūru LESD 108. panta 2. punktā paredzētā procedūra noteikti ir nepieciešama, tiklīdz Komisijai rodas būtiskas grūtības novērtēt, vai atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 76. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Līdz ar to Komisijai pašai, pamatojoties uz lietas faktiskajiem un juridiskajiem apstākļiem, ir jāizlemj, vai grūtības, kas saistītas ar atbalsta saderīguma novērtēšanu, prasa šīs procedūras uzsākšanu. Šim vērtējumam jāatbilst trīs prasībām (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group* /Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Pirmkārt, LESD 108. pantā ir noteiktas Komisijas pilnvaras pēc iepriekšējās pārbaudes procedūras pabeigšanas izlemt, vai atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu, vai tas aprobežojas ar atbalsta pasākumiem, kas nerada nopietnas grūtības, un vai tādējādi šim kritērijam ir izņēmuma raksturs. Tāpēc Komisija nevar atteikties uzsākt oficiālo izmeklēšanas procedūru, pamatojoties uz citiem apstākļiem, tādiem kā trešo personu intereses, procesuālās ekonomijas apsvērumi vai kādi citi administratīvu vai politisku ērtību apsvērumi (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 78. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Otrkārt, tiklīdz tai rodas nopietnas grūtības, Komisijai ir jāuzsāk formālā izmeklēšanas procedūra un tai šajā ziņā nav nekādas rīcības brīvības (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group* /Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 79. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Treškārt, nopietnu grūtību jēdzienam ir objektīvs raksturs. Šādu grūtību konstatēšana prasa izmeklēt gan apstākļus, kādos apstrīdētais pasākums ticis pieņemts, gan pasākuma saturu objektīvi, salīdzinot lēmuma pamatojumu ar Komisijas rīcībā esošo informāciju brīdī, kad tā pieņēmusi lēmumu par apstrīdētā atbalsta saderību ar iekšējo tirgu. No tā izriet, ka Vispārējās tiesas veiktā tiesiskuma pārbaude par to, vai pastāv nopietnas grūtības, jau pati par sevi ir stingrāka nekā pārbaude par to, vai nav notikusi acīmredzama kļūda vērtējumā (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 80. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 No judikatūras turklāt izriet, ka iepriekšējās izskatīšanas procedūras laikā Komisijas veiktās izmeklēšanas nepietiekamais vai nepilnīgais raksturs ir norāde par nopietnu grūtību pastāvēšanu (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 81. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Turklāt ir jāatgādina, ka pārbaude par to, vai pastāv nopietnas grūtības, ir par to, lai noskaidrotu, vai Komisijas rīcībā dienā, kurā tā pieņēma lēmumu uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru, bija pietiekami pilnīga informācija, lai novērtētu strīdīgā pasākuma saderīgumu ar iekšējo tirgu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 3. marts, *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija, T-36/06, EU:T:2010:61, 129. punkts). Komisija līdz ar to var aprobežoties ar iepriekšēju pārbaudi, kas paredzēta LESD 108. panta 3. punktā, lai pieņemtu valsts pasākumam labvēlīgu lēmumu, tikai tad, ja tā pirmās pārbaudes beigās ir ieguvusi pārliecību, ka šis pasākums vai nu nav atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, vai arī, ja tas tiek atzīts par atbalstu, ir saderīgs ar iekšējo tirgu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 3. marts, *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija, T-36/06, EU:T:2010:61, 125. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Turklāt, tiklīdz Komisija izvērtē valsts atbalsta saderīgumu ar iekšējo tirgu saistībā ar atkāpi, kas paredzēta EKL 107. panta 3. punktā, tai ir jāņem vērā Savienības intereses un tā nevar neizvērtēt šo pasākumu ietekmi uz attiecīgo tirgu vai attiecīgajiem tirgiem visā EEZ. Tādā gadījumā Komisijai ne tikai ir jāpārbauda, vai šie pasākumi var efektīvi veicināt ekonomisko attīstību attiecīgajos reģionos, bet tai arī ir jāizvērtē šī atbalsta ietekme uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un tostarp jāizvērtē šo pasākumu sektoriālā ietekme, kādu tie var izraisīt Savienības līmenī (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 82. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 42 LESD 107. panta 3. punkta piemērošanas mērķiem Komisijai ir piešķirta plaša novērtējuma brīvība, kuras īstenošana ietver sarežģītu ekonomisku un sociālu novērtējumu, kas ir jāveic Savienības kontekstā. Šajā ziņā tiesas pārbaude, kas tiek veikta par šīs novērtējuma brīvības izmantošanu, ir aprobežota tikai ar pārbaudi par to, vai ir ievēroti procesuālie un pamatojuma norādīšanas noteikumi, par norādīto faktu materiālo precizitāti, kā arī par kļūdas tiesību piemērošanā un par acīmredzamas kļūdas neesamību faktu vērtējumā vai pilnvaru nepareizas izmantošanas neesamību (skat. spriedumus, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 83. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2012. gada 2. marts, *Nīderlande/Komisija*, T-29/10 un T-33/10, EU:T:2012:98, 102. un nākamie punkti).
- 43 Tomēr, pieņemot rīcības noteikumus un ar to pasludināšanu paziņojot, ka turpmāk šie noteikumi tiks piemēroti ar tiem saistītajos gadījumos, Komisija pati ierobežo savas novērtējuma brīvības izmantošanas iespējas un nevar atkāpties no šiem noteikumiem, pretējā gadījumā tā tiks atzīta par atbildīgu par tādu vispārējo tiesību principu kā vienlīdzīgas attieksmes princips vai tiesiskās palāvības aizsardzības princips pārkāpumu, ja vien tā, ievērojot šos pašus principus, nebūs norādījusi iemeslus, kādēļ tā atkāpjas pati no saviem noteikumiem (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 84. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka pamatnostādņu 68. punktā tostarp ir noteikts tirgus daļu sliekšnis (25%), kura pārsniegšana liek Komisijai uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru, kas ir paredzēta LESD 108. panta 2. punktā, pat tad, ja tā *a priori* uzskata, ka attiecīgais atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu. Tomēr no šī noteikuma neizriet, ka formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšana būtu izslēgta, tiklīdz šie sliekšņi nav pārsniegti, vai ka Komisijai šādā gadījumā būtu pienākums atbalstu uzreiz uzskatīt par tādu, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 85., 86. un 88. punkts). Tādā gadījumā Komisija, protams, var nesākt oficiālo izmeklēšanas procedūru, bet tā nevar pamatot šo lēmumu, apgalvojot, ka procedūras nesākšana ir saistoša saskaņā ar pamatnostādņu 68. punktu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 88. punkts).
- 45 Šajā lietā ir jānorāda, ka Komisija uzskatīja, ka ir jāsāk formālā izmeklēšanas procedūra. Šajā ziņā tā tostarp apgalvoja, ka tā nevar izslēgt, ka pamatnostādņu 68. punkta i) apakšpunktā noteiktais sliekšnis ir pārsniegts vismaz dažos attiecīgo preču tirgos.
- 46 Ir jākonstatē, ka, izlemjama uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru, Komisija nav pārkāpusi ne LESD 108. panta 3. punktu, ne savu rūpības vai labas pārvaldības pienākumu.
- 47 Īstenībā, pirmkārt, kā tas izriet no 44. punkta iepriekš, pastāvot nopietnām grūtībām, Komisijai ir tiesības uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru neatkarīgi no jautājuma par to, vai ir pārsniegti pamatnostādņu 68. punkta i) apakšpunktā noteiktais tirgus daļu sliekšnis 25% apmērā.
- 48 Otrkārt, ir jāatgādina, ka, pieņemjama pamatnostādņu 68. punkta i) apakšpunktu, Komisija ir pati sev noteikusi pienākumu uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru, tiklīdz ir pārsniegts tirgus daļu sliekšnis 25% apmērā (skat. iepriekš 44. punktu). Tomēr Komisija nav pieļāvusi kļūdu, norādot, ka iepriekšējās izskatīšanas procedūras posmā tā nevarēja izslēgt, ka šis sliekšnis ir pārsniegts.
- 49 Tik tiešām, pretēji prasītājas apgalvojumiem, nevar uzskatīt, ka Komisija iepriekšējās izskatīšanas procedūrā vispār nav mēģinājusi pārvarēt sastaptās grūtības. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka pēc Vācijas Federatīvās Republikas paziņojuma, kurā kā konkrētais preču tirgus bija norādīts elektroautomobiļu tirgus vai, pakārtoti, visu konvencionālo automobiļu tirgus un šajā ziņā, attiecīgā gadījumā, C un D segmenti atbilstoši "*IHS Global Insight* klasifikācijai", vienlaikus uzsverot sarežģījumus, kādi elektroautomobiļu nozarei rodas no šāda iedalījuma segmentos, lai gan attiecībā uz konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definīciju bija norādīts pasaules tirgus, Komisija ar 2011. gada 31. janvāra vēstuli lūdza papildu informāciju, uz ko Vācijas Federatīvā Republika atbildēja 2011. gada 1. martā.

- 50 Konkrētāk, no Komisijas 2011. gada 31. janvāra vēstules izriet, ka lūgtā papildu informācija tostarp attiecas uz iemesliem, kuru dēļ elektroautomobiļu tirgus, nevis šaurāk vai citādāk definēts tirgus tika piedāvāts kā konkrētais tirgus, kā arī iemesliem, kuru dēļ Vācijas Federatīvā Republika uzskatīja, ka tiks izveidots integrēts pasaules elektroautomobiļu tirgus, līdz ar kuru radīsies regulāras un plašas tirdzniecības plūsmas. Turklāt Komisijas nolūks bija iegūt neatkarīgus papildu pētījumus un analīzes par paredzamo attiecīgā tirgus sadalīšanos segmentos. Visi iepriekš minētie informācijas pieprasījumi ir jāaplūko tādā kontekstā, kāds izriet no attiecīgās vēstules 14. un 15. punkta, no kuriem var secināt, ka Komisija uzskatīja, ka pastāv grūtības izstrādāt attiecīgās nozares prognožu analīzi. Šādos apstākļos Komisija uzskatīja, ka nevar tikt izslēgts, ka prasītāja varētu iegūt tirgus daļu, kas pārsniegtu 25 %, tostarp kombinētajos C un D segmentos elektroautomobiļu tirgū EEZ. Līdz ar to tā nolēma, ka ir jālūdz detalizēta informācija par dažādiem attiecīgajā gadījumā nozīmīgiem segmentiem.
- 51 Reaģējot uz Vācijas Federatīvās Republikas atbildi, kas ir datēta ar 2011. gada 1. martu, kurā tā tostarp norādīja uz grūtībām saistībā ar konkrēto tirgu definēšanu, Komisija ar 2011. gada 20. aprīļa vēstuli lūdza papildu informāciju, tostarp saistībā ar i3 un i8 modeļu klasifikāciju, kā arī detalizētu informāciju par konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Atbilde tai tika paziņota 2011. gada 25. maijā.
- 52 Pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, Komisija nav aprobežojusies tikai ar noteiktas no Vācijas Federatīvās Republikas iegūtās informācijas par preču tirgu un konkrēto ģeogrāfisko tirgu kritizēšanu. Kā izriet no vairākām iepriekš minētajām vēstulēm, tās lasot kopā ar lēmumu par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu, Komisija izdarīja novērtējumu par jau iegūto informāciju tās kontekstā un secināja, ka tai nav iespējams ieņemt galīgu nostāju, tostarp attiecībā uz konkrēto tirgu definēšanu, neuzsākot formālo izmeklēšanas procedūru ar mērķi izjautāt trešās personas par jautājumiem, attiecībā uz kuriem tai joprojām saglabājās nopietnas grūtības. Attiecībā uz ģeogrāfisko tirgu, kas bija īpaši pieminēts prasītājas apgalvojumos, Komisija tostarp uzskatīja, ka tās iegūtā informācija neļauj juridiski pietiekami pierādīt, ka pašlaik pastāv attiecīgo preču pasaules tirgus. Ar Komisijas vēstuli, kas ir datēta ar 2012. gada 17. februāri, vēl tika lūgts sniegt papildu informāciju.
- 53 Turklāt ir jānorāda, ka Komisija pamatoti ir uzsvērusi grūtības un neskaidrības, ar ko tā saskārās, ciktāl pat Vācijas Federatīvā Republika savā ar 2011. gada 1. martu datētajā vēstulē uzsvēra grūtības saistībā ar konkrēto tirgu definēšanu. Pirmkārt, tā apgalvoja, ka elektroautomobiļu vai vieglo elektroautomobiļu tirgus vēl nav definējams un ka hibrīdautomobiļu tirgū “tendence sāk rasties vienīgi augstākajos segmentos”, proti, E un F segmentā. Tātad par konkrēto tirgu esot jāpieņem pasaules konvencionālo automobiļu tirgus kopumā, neveicot jebkādu tālāku sadalīšanu segmentos. Otrkārt, atbildot uz konkrētiem Komisijas jautājumiem par segmentiem, pie kuriem varētu piederēt elektroautomobiļi, Vācijas Federatīvā Republika norādīja, ka sava garuma dēļ i3 automobiļi ietilptu B un C segmentā, bet to cenas dēļ tie drīzāk būtu klasificējami D segmentā. Treškārt, attiecībā uz elektroautomobiļiem, ko ražo prasītājas konkurenti, pagaidām, nepastāvot detalizētai informācijai, tos esot sarežģīti klasificēt, tomēr Vācijas Federatīvās Republikas ieskatā tie varētu ietilpt tostarp A, B vai C segmentā. Turklāt, tā kā elektroautomobiļus sērijveidā ir sāks ražot tikai nesen, lielākām ražošanas jaudām automātiski varētu būt tādas sekas, ka, raugoties no statistikas skatpunkta, ievērojamas tirgus daļas iegūtu ražotājs, kas ražošanu uzsāktu pirmais. Tomēr Vācijas Federatīvā Republika šajā ziņā apgalvoja arī, ka iepriekš minētais nebūtu jāņem vērā saistībā ar analīzi atbilstoši pamatnostādņu 68. punktam, ciktāl tā mērķis drīzāk ir novērst situācijas, kur tirgū parādītos pārāk lielas ražošanas jaudas vai dominējoši uzņēmumi.
- 54 Šie apstākļi, tos kopā ņemot, noveda pie tā, ka Komisija lūdza sniegt papildu informāciju, kas ir minēta iepriekš 49.–51. punktā. Šādos apstākļos ir jānorāda prasītājas apgalvojums, atbilstoši kuram Komisija faktiski neesot iesaistījies īstenā dialogā ar Vācijas Federatīvo Republiku. Turklāt, ciktāl prasītājas apgalvojumi attiecas arī uz Komisijas dialoga ar viņu neesamību, pietiek konstatēt, ka atbilstoši 2004. gada 8. jūlija spriedumam *Technische Glaswerke Ilmenau/Komisija* (T-198/01, EU:T:2004:222, 191.–193. punkts), kas ir piemērojams šajā lietā pēc analogijas attiecībā uz iepriekšējās izskatīšanas procedūru, Komisijai nav uzlikts šāds pienākums.

55 Tātad pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota, katrā ziņā neesot nepieciešamībai lemt par citiem lietas dalībnieču apgalvojumiem, tādiem kā personas, kas iestājusies lietā, apgalvojumu par prasītājam pastāvošo neiespējamību pierādīt negatīvu faktu, un neesot nepieciešamībai lemt par to, vai iespējama kļūda, kas skar lēmumu uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru, nevarētu ietekmēt apstrīdētā lēmuma likumību.

Par pirmā pamata otro daļu

56 Prasītāja būtībā apgalvo, ka ar tirgus definēšanu saistītās neskaidrības saistībā ar pamatnostādņu 68. punkta i) apakšpunktā paredzēto analīzi, kādas tostarp izriet no apstrīdētā lēmuma, bija jānovērš, vēlākais, formālās izmeklēšanas procedūrā. Tā apgalvo, ka, tā kā šīs neskaidrības tieši izrietēja no Komisijas izvēlētajā pieejas, tā nevarēja atsaukties uz to, ka ne dalībnieki, ne trešās personas nav sniegušas atbilstošu informāciju, atbildot uz lēmuma par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu publikāciju. Šajā lietā pastāvošajos apstākļos tai bija jāizvēlas citi līdzekļi pilnīgas skaidrības par visiem lietas apstākļiem iegūšanai, piemēram, uzaicinot neatkarīgu ekspertu vai veicot tirgus izpēti. Komisijas izvēlēta pieeja, kā apgalvo prasītāja, esot novedusi pie neattaisnotas atšķirīgas attieksmes.

57 Persona, kas iestājusies lietā, apstrīd Komisijas izvēlēto konkrētā tirgus noteikšanas metodi. Pirmkārt, tā apgalvo, ka minētās metodes dēļ esot radīti juridiska rakstura šķēršļi un tā varot tikt kvalificēta par patvaļīgu. Otrkārt, tā apgalvo, ka tirgus definīcija apdraudot kompetenču sadalījumu starp Komisiju un dalībvalstīm. Treškārt, tā apgalvo, ka tirgus definīcijai acīmredzami neesot sniegts pamatojums vai faktiskais pamats. Visbeidzot, atbilstoši personas, kas iestājusies lietā, apgalvotajam ar tirgus definīciju tiekot pārkāpts vispārējais vienlīdzīgas attieksmes princips.

58 Komisija apstrīd prasītājas un personas, kas iestājusies lietā, apgalvojumus.

59 Iesākumā Vispārējā tiesa, tāpat kā Komisija, norāda, ka šīs prasītājas iebildums sava satura dēļ ir uzskatāms par tādu, kas attiecas uz apgalvotu LESD 108. panta 2. punkta, nevis LESD 108. panta 3. punkta pārkāpumu. Taču tas attiecas uz apgalvotu pienākumu veikt pārbaudi formālās izmeklēšanas procedūrā neizpildi.

60 Tālāk Vispārējā tiesa norāda, ka svarīgākie prasītājas iebildumi būtībā attiecas uz veidu, kā Komisija ir novērtējusi apstākļus, kuri tai ļāva izvērtēt, kāds ir konkrētais tirgus un kāda ir prasītājas tirgus daļa minētajā tirgū. Konkrētāk, prasītāja apgalvo, ka, nepastāvot pietiekami padziļinātai analīzei par konkrētā tirgus definīciju, Komisija esot pieļāvusi kļūdas, nosakot, vai pārbaudei par paziņotā atbalsta saderību ar iekšējo tirgu ir jāpiemēro Paziņojums attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam vai vienīgi pamatnostādnes.

61 Šajā ziņā Vispārējā tiesa norāda, ka pamatnostādņu 68. punkta redakcija ir šāda:

“68. Ja kopējā atbalsta summa no visiem avotiem pārsniedz 75 % no maksimālās atbalsta summas, kādu var saņemt par ieguldījumu, kura attaisnotie izdevumi ir 100 miljoni eiro, piemērojot parasto atbalsta maksimālo intensitāti, kāda saskaņā ar apstiprināto reģionālā atbalsta plānu ir spēkā attiecībā uz lieliem uzņēmumiem atbalsta piešķiršanas plānotajā dienā, un ja:

- i) atbalsta potenciālajam saņēmējam pirms ieguldījuma veikšanas ir vairāk nekā 25 % no attiecīgā(-o) produkta(-u) noieta attiecīgajā(-os) tirgū(-os) vai pēc ieguldījuma veikšanas būtu vairāk nekā 25 % no noieta;

[..]

Komisija reģionālo ieguldījumu atbalstu apstiprinās tikai pēc detalizētas pārbaudes, uzsākot [LESD] [108]. panta 2. punktā paredzēto procedūru, lai pārlicinātos, vai atbalsts ir nepieciešams ieguldījuma stimulēšanai un vai ieguvumi no atbalsta pasākuma ir lielāki par attiecīgajiem konkurences kropļojumiem un ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.”

- 62 63. zemsvītras piezīmē pie pamatnostādņu 68. punkta ir precizēts, ka Komisija līdz šo pamatnostādņu spēkā stāšanās dienai, proti, 2007. gada 1. janvārim, sagatavos papildu norādes par kritērijiem, ko tā izmantos, novērtējot, vai atbalsts ir nepieciešams ieguldījuma stimulēšanai un vai ieguvumi no atbalsta pasākuma ir lielāki par attiecīgajiem konkurences kropļojumiem un ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- 63 Kā apgalvo Komisija, lai novērtētu atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem, kas pārsniedz pamatnostādņu 68.–70. punktā noteiktos sliekšņus, saderību ar LESD 107. panta 3. punktu, īpašo konkurences izkropļojumu un ietekmes uz tirdzniecību risku, kas ar tiem ir saistīti, dēļ ir jāpiemēro Paziņojums attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātā novērtējumam.
- 64 Konkrētāk ir jānorāda, ka pamatnostādņu 68.–70. punkts, kā izriet no Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātā novērtējumam 6. un 7. punkta, ir jāinterpretē, ņemot vērā faktu, ka atsevišķiem liela apmēra reģionālajiem atbalstiem var būt būtiska ietekme uz tirdzniecību un tie var radīt vērā ņemamus konkurences izkropļojumus. Šī iemesla dēļ iepriekšējā Komisijas politika principā bija tāda, ka netiek piešķirta atļauja atbalstiem par labu lieliem ieguldījumu projektiem, kas pārsniedz noteiktus sliekšņus, un attiecīgajā laikposmā šajā strīdā tās politika bija novērtēt šādus atbalstus, izmantojot detalizētus nosacījumus.
- 65 Tomēr, lai gan pamatnostādņu 68. punktā ir noteikts pienākums Komisijai veikt detalizētu novērtējumu par to, vai attiecīgais atbalsts ir nepieciešams, lai radītu ieguldījumus stimulējošu ietekmi, un vai atbalsta pasākuma radītie ieguvumi ir lielāki nekā izrietošie konkurences izkropļojumi un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, ko tas atstāj, šīs normas sekas nekādā gadījumā nav tādas, ka ir liegts veikt šādu pārbaudi, ja attiecīgie sliekšņi nav pārsniegti (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 88. punkts). Tas vien, ka pamatnostādnes noteiktie sliekšņi nav pārsniegti, automātiski nenozīmē, ka atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu. Tieši otrādi – pat gadījumā, ja minētie sliekšņi nav pārsniegti un ja ir izpildīti pārējie pamatnostādnes paredzētie nosacījumi, Komisijai ir tiesības pārbaudīt, vai priekšrocības, kas izpaužas kā reģionālā attīstība, neizraisa attiecīgā projekta izraisītas negatīvās sekas konkurences izkropļojumu veidā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 90.–97. punkts), un tas tostarp nozīmē attiecīgā atbalsta nepieciešamības pārbaudi.
- 66 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāapstiprina apstrīdētā lēmuma 156. apsvērumā ietvertais Komisijas secinājums, atbilstoši kuram tā bija tiesīga veikt detalizētu novērtējumu par attiecīgo atbalstu neatkarīgi no tā, vai bija pārsniegti pamatnostādņu 68. punktā minētie sliekšņi. It īpaši saistībā ar šo pārbaudi nebija nekā tāda, kas liedza Komisijai piemērot Paziņojumā attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātā novērtējumam ietvertos kritērijus saistībā ar pārbaudi par to, vai attiecīgais atbalsts bija nepieciešams.
- 67 Šādā kontekstā ir arī jānorāda prasītājas arguments par vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu. Šajā ziņā pietiek atgādināt, ka pretēji tam, ko ļauj noprast prasītāja, Komisija veic pārbaudi atbilstoši LESD 107. panta 3. punktā paredzētajām prasībām pat attiecībā uz atbalstiem uzņēmumiem, kuru tirgus daļa ir mazāka par 25 %, kas attiecīgā gadījumā nozīmē, ka tiek veikta pārbaude par attiecīgā atbalsta nepieciešamību.
- 68 Tātad šī pamata otrā daļa ir jānorāda un nav jālemj par argumentiem, ar kuriem ir gribēts pierādīt, ka šajā lietā Komisija nebija tiesīga uzskatīt, ka ir pārsniegts pamatnostādņu 68. punkta i) apakšpunktā noteiktais sliekšnis, un ka apstrīdētajā lēmumā norādītais pamatojums šajā ziņā nav pietiekams.

Par pirmā pamata trešo daļu

- 69 Šī daļa savukārt ir iedalīta četros iebildumos, pirmkārt, par acīmredzamu kļūdu konkrētā tirgus definīcijas nesniegšanas dēļ, otrkārt, par acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kas ir pieļauta konkrēto preču tirgus definīcijā, lai noteiktu tirgus daļas, treškārt, par acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kas ir pieļauta konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definīcijā, lai noteiktu tirgus daļas, un, visbeidzot – ceturtkārt, par acīmredzami kļūdainu tirgus daļu noteikšanu.
- 70 Šos iebildumus kopā ņemot, prasītāja apgalvo, ka pienākuma veikt rūpīgu un objektīvu pārbaudi pārkāpums ir novedis pie acīmredzamas kļūdas vērtējumā tajā ziņā, ka Komisija uzskatīja par attaisnotu pāriet pie “formālās izmeklēšanas procedūras nākamās stadijas” un šajā kontekstā piemērot Paziņojumu attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam.
- 71 Šai ziņā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka ir jāapstiprina apstrīdētā lēmuma 156. apsvērumā ietvertais Komisijas secinājums, atbilstoši kuram tā bija tiesīga veikt detalizētu novērtējumu par attiecīgo atbalstu neatkarīgi no tā, vai bija pārsniegti reģionālo atbalstu pamatnostādņu 68. punktā minētie sliekšņi.
- 72 Otrkārt, ir jānorāda, ka šis secinājums vien attaisno Komisijas lēmumu veikt detalizētu attiecīgā atbalsta saderības ar iekšējo tirgu un tostarp tā nepieciešamā rakstura pārbaudi.
- 73 Tātad visi saistībā ar pirmā pamata trešo daļu izvirzītie prasītājas argumenti, kuru nolūks ir pierādīt, ka Komisijai neesot bijis jākonstatē, ka ir pārsniegti pamatnostādņu 68. punktā noteiktais 25 % tirgus daļu sliekšnis, ir jānorāda kā neefektīvi, un līdz to pirmais pamats ir jānorāda kopumā.

Par otro pamatu – LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu

- 74 Prasītājas izvirzītais otrais pamats ir iedalīts četrās daļās. Trīs pirmās daļas ir par acīmredzami kļūdainu vērtējumu attiecīgi saistībā ar atbalsta stimulējošo ietekmi, atbalsta lietderību un atbalsta sekām. Visbeidzot, ceturta daļa ir par apgalvoto acīmredzami kļūdaino konstatējumu par faktiem saistībā ar faktiskajām papildu izmaksām.
- 75 Iesākumā prasītāja norāda, ka ne Regulā Nr. 800/2008, ne pamatnostādņēs atbalsta stimulējošā ietekme nav kvantitatīvi izteikta. It īpaši neesot jānosaka izvēlētās ražotnes trūkumi, kas varētu tikt kompensēti ar “stimulējošu pasākumu”. Attiecībā uz atbalsta lietderīgumu atbilstoši LESD 107. panta 3. punkta un Regulas Nr. 800/2008 loģikai, kā apgalvo prasītāja, atbalsta apmērs nav saistāms ar pierādījumiem par papildu izdevumiem. Pat ja Vispārējā tiesa nepiekrītu šai analīzei, prasītāja apgalvo, ka tai būtu jāuzskata, ka atbalsta lietderīgumam drīzāk ir jāpamatojas uz faktiskajām papildu izmaksām, nevis uz iepriekš novērtētām plānošanas izmaksām. Komisija tā vietā, lai novērtētu ieguldījumu projekta priekšrocības un trūkumus, esot vienīgi aprobežojusies ar konstatējumu, ka jebkurš atbalsts, kas pārsniedz sākotnēji novērtētās izmaksas, rada ievērojamus konkurences izkropļojumus.

Par otrā pamata pirmo daļu

- 76 Prasītāja uzskata, ka ir pieļauta acīmredzama kļūda Komisijas vērtējumā par to, ka “nav pierādīta ne atbalsta stimulējošā ietekme, ne tā lietderība” attiecībā uz atbalsta daļu, kas pārsniedz summu EUR 17 miljonu apmērā. Kā apgalvo prasītāja, nosacījumi “atsevišķam” stimulējošās ietekmes novērtējumam ir paredzēti Regulas Nr. 800/2008 8. panta 3. punkta e) apakšpunktā. Tā, tostarp atsaucoties uz apstrīdētā lēmuma 172. apsvērumu, apgalvo, ka bija pierādīta EUR 49 miljonu atbalsta stimulējošā ietekme. Šī atbalsta summa, kā apgalvo prasītāja, ļāva ne vien kompensēt izvēlētās ražotnes trūkumus, bet arī segt citus negatīvus aspektus, no kuriem daži “nav izsakāmi skaitļos”, kas ir saistīti ar riskiem ieguldījumiem pilnīgi jauna veida automobili, kas tiek ražots ārpus uzņēmuma galvenās

ražotnes. Prasītāja apgalvo, ka pastāv šaubas, vai izmaksu atšķirība, kas lēmuma par ieguldījumu veikšanu pieņemšanas brīdī ir novērtēta EUR 17 miljonu apmērā, būtu bijis pietiekams stimuls *BMW* īstenot savu projektu Leipcigā. Šāds jautājums turklāt neesot ticis uzdots šī uzņēmuma vadībai.

- 77 Persona, kas iestājusies lietā, apgalvo, ka saskaņā ar LESD 107. panta 3. punktu ar ieguldījumu saistītajiem trūkumiem “ir jātiek vismaz kompensētiem”, jo tas esot vienīgais veids, kā radīt stimulu ieguldīt reģionos, kas saņem atbalstu. Tomēr esot jārada arī citi stimuli, lai ļautu mazāk attīstītajiem reģioniem atgūt iekavēto ekonomikas jomā. Lai gan ar primārajām tiesībām ir aizliegta pārmērīga kompensācija, tās tomēr nav balstītas uz nepietiekamu kompensāciju. No tā izrietot, ka ar attiecīgo ieguldījumu radītās papildu izmaksas līdz atļautajiem griestiem ir samērīgas ar iekšējo tirgu.
- 78 Komisija apstrīd prasītājas un personas, kas iestājusies lietā, argumentāciju.
- 79 Iesākumā ir jāatgādina, ka, ciktāl daži no lēmuma pamatiem paši par sevi ir juridiski pietiekami šī lēmuma pamatošanai, kļūdas citos šī lēmuma pamatos nekādi neietekmē tā rezolutīvo daļu. Turklāt, ja Komisijas lēmuma rezolutīvā daļa ir pamatota ar vairākiem argumentācijas pilāriem, no kuriem katrs atsevišķi ir pietiekams šīs rezolutīvās daļas pamatojumam, šis tiesību aktu princips var tikt atcelts tikai tad, ja katrs no šiem pilāriem tiek atzīts par prettiesisku. Tādā gadījumā ar kļūdu vai jebkuru citu pretlikumību, kas ietekmē tikai vienu no pamatojuma pilāriem, nepietiek, lai pamatotu apstrīdētā lēmuma atcelšanu, ja šai kļūdai nevarēja būt izšķiroša ietekme uz iestādes, šī lēmuma autores, pieņemto rezolutīvo daļu (spriedums, 2009. gada 14. janvāris, *Kronoply*/Komisija, T-162/06, EU:T:2009:2, 62. punkts).
- 80 Tālāk ir jānorāda, ka Regulas Nr. 800/2008 8. panta 3. punktā, uz ko atsaucas prasītāja, ir noteikts šādi:
- “Atbalstu lieliem uzņēmumiem, uz ko attiecas šī regula, uzskata par atbalstu ar stimulējošu ietekmi, ja papildus 2. punktā noteiktā nosacījuma izpildei dalībvalsts pirms attiecīgā individuālā atbalsta piešķiršanas ir pārbaudījusi saņēmēja sagatavoto dokumentāciju un pārliecinājusies, ka ar to ir pierādīts viens vai vairāki no šādiem kritērijiem:
- [..]
- e) 13. pantā minētā reģionālā ieguldījumu atbalsta gadījumā projekts netiktu īstenots attiecīgajā atbalstāmajā reģionā, ja atbalsts netiktu piešķirts.”
- 81 Šajā lietā, kā izriet no paziņojuma dokumentiem, tostarp no paziņojuma veidlapas 2.3.1. un 2.3.2. punkta, attiecīgais atbalsts bija atbalsts ieguldījumiem, kurus Vācijas Federatīvajai Republikai bija nolūks piešķirt saskaņā ar atbalsta shēmu (*IZG*), tomēr uz to attiecās individuālās paziņošanas pienākums (skat. iepriekš 2. punktu). Kā pamatoti apgalvo Komisija iebildumu raksta 71. un 72. punktā, kā arī atbildes uz repliku 40. punktā, atsaukdams uz Regulas Nr. 800/2008 3. pantu un 6. panta 2. punktu, tas nebija atbalsts, kas ir paredzēts minētās regulas 8. panta 3. punktā, proti, atbalsts, kam ir “piemērojama [minētā] regula”, bet gan individuāli paziņots atbalsts (skat. arī Regulas Nr. 800/2008 preambulas 1.–7. apsvērumu un 6. panta 2. punktu).
- 82 Kā tika izklāstīts saistībā ar pirmā pamata pārbaudi, Komisijai bija tiesības novērtēt attiecīgā atbalsta nepieciešamo raksturu un nekas neliedza tai šādā kontekstā pārbaudīt, vai, nesaņemot atbalstu, projekts tiktu īstenots attiecīgajā atbalstāmajā reģionā.
- 83 Galvenais jautājums ir par to, vai tā atbalsta apmērs, kurš var tikt uzskatīts par stimulējošu un arī samērīgu, bija EUR 17 miljonu apmērā, kā to apgalvo Komisija, vai EUR 49 miljonu apmērā, kā to apgalvo prasītāja.

- 84 Ir jānorāda, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija pamatoti ir veikusi atsevišķu analīzi par atbalsta stimulējošo un samērīgo raksturu. Šāda nošķiršana ir atbilstoša judikatūrai (šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 14. janvāris, *Kronoply/Komisija*, T-162/06, EU:T:2009:2, 60.–101. punkts). Ciktāl atsevišķi prasītājas apgalvojumi, neraugoties uz to, ka tie ir sniegti saistībā ar iebildumu par stimulējošo ietekmi, patiesībā ir drīzāk saistīti ar atbalsta samērīgo raksturu, tie tiks aplūkoti daļā, kurā ir aplūkots nākamais iebildums.
- 85 Attiecībā uz atbalsta stimulējošo ietekmi, kā izriet no apstrīdētā lēmuma 160. un nākamajiem apsvērumiem, Komisija pamatoti ir analizējusi jautājumu par to, vai atbalsts patiešām varēja ietekmēt tā saņēmējas nolūkus tajā ziņā, ka tā pēc atbalsta saņemšanas nolemtu ieguldīt izvēlētajā reģionā.
- 86 Šajā ziņā Komisija ir analizējusi divus Paziņojumā attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam aplūkotus notikumu attīstības scenārijus (šajā ziņā skat. minētā paziņojuma 19. un nākamās punktus un apstrīdētā lēmuma 163. un nākamās apsvērumus).
- 87 Pēc tam, kad Komisija tostarp bija atgādinājusi, ka paziņotājam valstij ir pienākums iesniegt pierādījumus šajā ziņā, tā apstrīdētā lēmuma 163.–167. apsvērumā izslēdza pirmo notikumu attīstības scenāriju, kas atbilstoši Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 22. punkta 1. apakšpunktam izpaustos tā, ka būtu jāpierāda, ka “atbalsts stimulē[ja] pieņemt pozitīvu lēmumu par ieguldījumu, jo ieguldījums, kas šim uzņēmumam citādi nebūtu ienesīgs jebkurā citā vietā, var[ēja] tikt veikts atbalstāmajā reģionā”. Šis Komisijas secinājums šajā lietā nav apstrīdēts Vispārējā tiesā.
- 88 Attiecībā uz Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 22. punkta 2. apakšpunktā paredzēto otro scenāriju, proti, attiecībā uz to, vai “atbalsts stimulē[ja] izvietot plānoto ieguldījumu attiecīgajā reģionā, nevis citur, jo tas kompensē[ja] neto trūkumus un izmaksas, kas ir saistītas ar izvietošānu atbalstāmajā reģionā”, Komisija apstrīdētā lēmuma 168.–173. apsvērumā uzskatīja, ka tas atbilda šīs lietas apstākļiem.
- 89 Šādā kontekstā Komisija tostarp apstrīdētā lēmuma 170. apsvērumā atsaucās uz informāciju, kas tika iegūta no Vācijas Federatīvās Republikas par, pirmkārt, citām sākotnēji apsvērtajām ražotnēm ieguldījumu veikšanai un *BMW* veikto analīzi par tām, un, otrkārt, par datiem, kas ir domāti ieguldījumu izmaksu Minhenē un Leipcīgā, proti, divās pilsētās, kas bija palikušas to ražotņu sarakstā, kuras ir ņemamas vērā pēc sagatavojošajām analīzēm, salīdzināšanai.
- 90 Komisija norādīja, ka aprēķini, kādi izriet no ar 2009. gada decembri datētiem dokumentiem, pierādot, ka bez attiecīgā atbalsta ieguldījumu izmaksas Minhenē būtu bijušas par EUR 17 miljoniem zemākas nekā Leipcīgā. Turklāt Komisija atgādināja par Leipcigas stratēģiskajām priekšrocībām salīdzinājumā ar iepriekš izvērtētajām ražotnēm, proti, papildus iespējai viegli palielināt ražošanu vēl bija fakts, ka nebija celtniecība nebija jāsāk no nulles, ražotne neatradās tālu no vietas, kur tiek ražota pastiprināta plastmasa no oglekļa šķiedras, nebija transporta un sakaru grūtību, bija nodrošināta zinātniskās aizsardzība un, galu galā, ražotne neatradās īpaši tālu no atbalsta saņēmēja pētniecības centra.
- 91 Visbeidzot, pēc tam, kad Komisija bija arī norādījusi, ka dokumentos ir apliecināts, ka iespēja attiecīgā gadījumā saņemt valsts atbalstu EUR 50 miljonu apmērā ir analizēta pirms lēmuma par ieguldījumu veikšanu un ražotnes izvēli, tā secināja, ka “[Vācijas Federatīvā Republika], pamatojoties uz minētajiem autentiskajiem, aktuālajiem dokumentiem, veiksmīgi ir pierādījusi, ka valsts atbalsta pieejamība bija iemesls, kāpēc tika pieņemts lēmums par labu ieguldījumiem “i3” modeļa ražošanā Leipcīgā, nevis Minhenē”.

- 92 Līdz ar to ir jāuzsver, ka Komisija ir atsaukusies uz dokumentiem, kas tika iesniegti *BMW* grupas valdei 2009. gada decembrī par EUR 17 miljoniem kā salīdzināmām papildu izmaksām ieguldījumam Leipcigā, vienlaikus atsaucoties uz citiem dokumentiem, kuros ir apliecināts, ka iespēja saņemt atbalstu lielākā apmērā, proti, EUR 50 miljonus, arī ir analizēta pirms lēmuma par ieguldījuma veikšanu un ražotnes izvēli.
- 93 Šajā ziņā Vispārējā tiesa vēl uzsver faktu, ka Komisija, kā tas izriet no apstrīdētā lēmuma, nav secinājusi, ka atbalstam nav stimulējošas ietekmes ne attiecībā uz summu EUR 17 miljonu apmērā, ne attiecībā uz summu EUR 50 miljonu apmērā, ko atbilstoši saņēmēja uzņēmuma iekšējiem dokumentiem bija “iespējams saņemt”. Komisija vienīgi attiecībā uz paziņotā atbalsta summu, kas pārsniedza EUR 17 miljonus, ir konstatējusi, ka nav izpildīts samērīguma nosacījums, un par to šajā tiesvedībā ir izvirzīts atsevišķs iebildums.
- 94 Turklāt ir jākonstatē, ka – pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, – nav pierādīts, ka stimulējošā ietekme uz *BMW* bija pierādīta vienīgi ar iespējamo atbalsta, kas pietuvojās EUR 50 miljoniem, piešķiršanu, ko bija novērtējis attiecīgais uzņēmums, nevis ar atbalstu EUR 17 miljonu apmērā, kā tas arī izrietot no ieteikuma, kas šajā ziņā bija nosūtīts uzņēmuma valdei. Kā tiks detalizēti analizēti turpmāk 113. un nākamajos punktos attiecībā uz atbalsta “nepieciešamo” raksturu, tā jau bija summa EUR 17 miljonu apmērā, kas bija definēta kā atbilstoša paredzamajai izmaksu starpībai starp ražotnēm Minhenē un Leipcigā, kuras bija aplūkojušas atbalsta saņēmēja uzņēmuma lēmumu pieņēmējas instances, lai novērtētu attiecīgā ieguldījuma Leipcigā īstenojamību, un kas galu galā patiešām veicināja ieguldījuma veikšanu tajā kā projektā, ko minētais uzņēmums atbalstāmajā reģionā nebūtu īstenojis pats ar saviem līdzekļiem.
- 95 Šādos apstākļos vēl ir jānorāda, ka dažādie prasītājas apgalvojumi par atbalsta apmēru, kas bija jāuzskata par saderīgu ar iekšējo tirgu, tostarp kritika par to, kas esot “pretlikumīga vienlīdzības zīmes likšana” starp atbalsta stimulējošo ietekmi un tā lietderību, jautājumi saistībā ar stimulējošās ietekmes “izteikšanu skaitļos” vai arī šaubas par to, “vai atbalsta apmērs ir jāierobežo ar *ex ante* noteikto izmaksu starpību”, patiesībā attiecas uz atbalsta samērīgo raksturu un tie tiks analizēti saistībā ar nākamo iebildumu.
- 96 Tāpat attiecībā uz prasītājas apgalvojumu par Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam atbilstību augstāka spēka tiesību normām, kas ir ietverts replikā, ciktāl tas ir jāsaprot kā tāds, kas attiecas uz minētā paziņojuma prettiesiskumu, tas prasības pieteikumā nav skaidri norādīts un nav arī pamatots. Līdz ar to tas ir nepieņemams. Turklāt minētā paziņojuma juridiskā piemērojamība jau ir analizēta (skat. iepriekš 43. punktu).
- 97 Visbeidzot, attiecībā uz personas, kas iestājusies lietā, apgalvojumiem, kas ir rezumēti iepriekš 77. punktā, pirmkārt, attiecībā uz apgalvojumu par to, ka šajā lietā ir radies konkurences izkropļojums par sliktu ieguldītājam, kas līdz ar to ir jāaizsargā, tas ir jānoraida, ciktāl tas nevar tikt sasaistīts ar pietiekami precīzu juridisko pamatu. It īpaši, ja šis apgalvojums būtu jāsaprot kā tāds, kas attiecas uz vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu pret uzņēmumiem, kuru tirgus daļas ir zemākas par 25 %, jau tika atzīmēts, ka šajā lietā nevar būt runas par šī principa pārkāpumu, ciktāl Komisijai ir tiesības veikt padziļinātu analīzi neatkarīgi no fakta, vai ir vai nav pārsniegts šis sliekšnis (skat. iepriekš 67. punktu). Ja iepriekš minētais apgalvojums būtu jāinterpretē plašāk, pietiek konstatēt, ka Komisijai saistībā ar tās lomu veikt pārbaudes par valsts atbalstu ir jānovērtē tā ietekme uz konkurenci kopumā.
- 98 Otrkārt, attiecībā uz personas, kas iestājusies lietā, apgalvojumu, ka pastāvot ieguldītājam nelabvēlīga “pārāk zema kompensācija”, tā kā tas attiecīgā gadījumā var būt saistīts ar jautājumu par to, vai Komisija patiešām ir novērtējusi atbalsta samērīgumu, tas tiks aplūkots saistībā ar nākamo iebildumu.
- 99 Ņemot vērā iepriekš minēto un ciktāl Komisija apstrīdētā lēmuma 173. apsvērumā ir pamatoti secinājusi, ka atbalstam bija stimulējoša ietekme, otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

Par otrā pamata otro daļu

- 100 Šī daļa sastāv no trīs iebildumiem. Pirmais ir par nepieņemamu vienlīdzības zīmes likšanu starp atbalsta stimulējošo iedarbību un tā lietderību, otrais ir par acīmredzamu kļūdu, kas izriet no vērtējuma par atbalsta lietderību, balstoties uz plānotajiem izdevumiem, nevis uz faktiskajiem izdevumiem, un pēdējais iebildums ir par apgalvotu acīmredzamu kļūdu, kas izriet no konstatējuma par summu, kura pārsniedz izvēlētās ražotnes trūkumus.
- 101 Prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisija ir acīmredzami kļūdaini novērtējusi atbalsta lietderīgumu, kopā sapludinot analīzi par atbalsta stimulējošo ietekmi un tā lietderību. Šajā ziņā Komisija apstrīdētā lēmuma 183. apsvērumā esot norādījusi, ka Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 33. punktā ir tieši norādīts, ka “atbalsts [būtu] uzskat[āms] par kopumā samērīgu, ja tas [būtu] vienāds ar starpību, kura rodas, salīdzinot tirās izmaksas, ko saņēmējs uzņēmums iegulda atbalstāmajā reģionā, ar tirajām izmaksām, ko iegulda citos reģionos”. Tas esot iemesls, kura dēļ atbalsts tika uzskatīts par samērīgu vienīgi apmērā, kas atbilst “summai, kas ir nepieciešama, lai tiktu pieņemts lēmums veikt ieguldījumu attiecīgajā ražotnē”. Komisija esot pamatojusies uz tiem pašiem dokumentiem, kas tika izmantoti, lai pierādītu atbalsta stimulējošo ietekmi, proti, uz dokumentiem, kas bija *BMW* valdes rīcībā lēmuma veikt ieguldījumu pieņemšanas brīdī 2009. gada decembrī un kuros Leipcijas un Mīnhenes ražotņu salīdzinājumam bija norādīta plānošanas izmaksu starpība EUR 17 miljonu apmērā. Turpretī Komisija esot noraidījusi vēlāk pieņemtos dokumentus, kuros ir atspoguļotas izmaksas, kas bija radušās vairākus gadus pēc lēmuma veikt ieguldījumu vai lēmuma par ražotnes izvēli pieņemšanas (skat. apstrīdētā lēmuma 180. apsvērumu).

– Par pirmo iebildumu

- 102 Atsaucoties uz Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 7. punktu, prasītāja apgalvo, ka saistībā ar atbalsta lietderības novērtējumu Komisijai esot bijis jāveic padziļināts novērtējums saistībā ar konkurences tiesībām par jautājumu, vai, ņemot vērā ieguldījuma īstenošanas izmaksas, atbalsta apmērs pārsniedz nepieciešamo summu un līdz ar to izraisa konkurences izkropļojumu. No LESD 107. panta 3. punkta un Regulas Nr. 800/2008 loģikas izrietot, ka atbalsta lietderība neesot atkarīga no saiknes starp atbalsta apmēru un pierādījumiem par papildu izmaksām, bet ka principā esot iespējams piešķirt atbalstus atļauto griestu robežās. Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 33. punkts, kas turklāt nevarot būt pārāks par Regulas Nr. 800/2008 normām, nenovedot, kā apgalvo prasītāja, pie cita secinājuma. Prasītāja apgalvo, ka Komisija, uzskatīdama, ka minētā paziņojuma 33. punkts ir jāinterpretē kā “vispārēja norma”, bet “nekādā ziņā kā piemērs”. ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā. Šīs lietas apstākļos Komisijai esot bijis jāņem vērā fakts, ka no analīzes par stāvokli tirgū saskaņā ar pamatnostādņu 68. punkta i) apakšpunktu neizrietēja neviens skaidrs secinājums. Prasītāja atsauca arī uz attiecīgo tirgu mainīgo raksturu.
- 103 Komisija apstrīd prasītājas apgalvojumus.
- 104 Vispārējā tiesa konstatē, ka no prasītājas apgalvojuma izriet, ka “iecerētā atbalsta summa”, kas tās ieskatā bija EUR 49 miljoni, ir iedalāma divās daļās. Atbilstoši tās apgalvotajam pirmā daļa izpaužoties kā summa, ar ko tiek kompensēti ražotnes trūkumi, bet ar otro tiekot segti citi negatīvie aspekti, kādi atklājoties, īstenojot projektu, un skaitļos neizteiktie (un daļēji skaitļos neizsakāmie) negatīvie aspekti, kas katrā ziņā ir saistīti ar riskiem, kādi piemīt ieguldījumam pilnīgi jauna veida automobili, kam ir piešķirti tik tikko pietiekami budžeta līdzekļi un kas tiek ražots nevis uzņēmuma galvenajā, bet citā ražotnē.

- 105 Tāpat kā Komisija, Vispārējā tiesa attiecībā uz šo otro daļu uzskata, ka ar valsts atbalstu nav jānovērs jebkāda veida risks ieguldījumam saistībā ar konkrētu projektu. Tieši otrādi – šādi riski ir daļa no atbalsta saņēmēja uzņēmuma atbildības, vēl jo vairāk tādēļ, ka tie nav izteikti skaitļos vai daļēji vispār nav iepriekš izsakāmi skaitļos. Atbilstošais kritērijs novērtējumam par atbalsta lietderību ir vienīgi tas, vai atbalsts ir nepieciešams tam, lai ieguldījumu projekts tiktu īstenots attiecīgajā atbalstāmajā reģionā. Kā izriet no Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 33. punkta, tas tā ir gadījumā, ja atbalsts “ir vienāds ar starpību, kura rodas, salīdzinot tīrās izmaksas, ko saņēmējs uzņēmums iegulda atbalstāmajā reģionā, ar tirajām izmaksām, ko iegulda citos reģionos”.
- 106 Attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka saskaņā ar Regulas Nr. 800/2008 13. pantu un pamatnostādņu 38. punktu pieļaujamā atbalsta intensitāte tiek aprēķināta, “vienīgi pamatojoties uz attiecināmajām izmaksām”, ir jānorāda, ka prasītāja skaidri nemin, kā šīs tiesības normas runā par labu tās nostājai šajā lietā. Tik tiešām, to tekstā nav noteikts pienākums *a posteriori* ņemt vērā izmaksas, kādas ir reāli tikušas ieguldītas konkrētā projektā, par ko ir saņemts reģionālais valsts atbalsts.
- 107 Turklāt no pašas pamatnostādņu 38. punkta uzbūves izriet, ka principā izmaksas, par kurām tiek piešķirts valsts atbalsts, ir jāparedz pirms darbu uzsākšanas. Tādēļ iecerētais atbalsts saskaņā ar atbalsta shēmu var tikt piešķirts tikai tad, ja pretendents ir iesniedzis atbalsta pieteikumu un par atbalsta shēmas administrēšanu atbildīgā iestāde pēc tam ir rakstiski apliecinājusi, ka ar nosacījumu, ka tiek veiktas projekta detalizētas pārbaudes, projekts principā atbilst atbalsta shēmā noteiktajiem atbilstīguma nosacījumiem, “pirms tiek sākts darbs pie projekta”. Šajā pašā ziņā nepieciešamība pēc kompetentās iestādes izsniegtas “nodomu vēstules” “pirms darbu uzsākšanas” ir noteikta attiecīgajā tiesību normā “ad hoc” atbalstiem ar nosacījumu, ka Komisija ir atļāvusi pasākumu. Turklāt ir tieši norādīts, ka, ja darbs tiek sākts, “pirms ir izpildīti [attiecīgajā tiesību normā] minētie nosacījumi, viss projekts zaudē tiesības uz atbalstu”. Visbeidzot, nevar tikt ievērots arī prasītājas pieņēmums, ka “atbalstu esot iespējams piešķirt, ievērojot atļautos griestus” – atsaucoties uz Regulu Nr. 800/2008, konkrētāk, uz šīs regulas 6. panta 2. punktu –, šāds apgalvojums netieši sevi ietver atsauci uz faktu, ka neesot nekādas vajadzības novērtēt atbalsta summu no samērīguma skatpunkta.
- 108 Attiecībā uz apgalvojumu par to, ka Komisija esot pamatojusies uz tiem pašiem dokumentiem gan saistībā ar atbalsta stimulējošās ietekmes, gan samērīgā rakstura novērtējumu, ir jākonstatē, ka no Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam, konkrētāk, no šī paša paziņojuma 34. punkta, izriet, ka šāda pieeja nav izslēgta. Saskaņā ar šo punktu “visbeidzot [33. punktā precizētās tīrās izmaksas], kuras, kā uzskata, ir saistītas ar reģionu problēmām, ir iemesls zemākai ieguldījuma rentabilitātei” un “tādēļ var izmantot arī aprēķinus, ar kuriem veic stimulējošās ietekmes analīzi, lai novērtētu, vai atbalsts ir samērīgs”.
- 109 Turklāt ir jānorāda, ka no judikatūras izriet, ka Komisija var atzīt atbalstu par saderīgu ar LESD 107. panta 3. punktu tikai tajā gadījumā, ja tā var konstatēt, ka atbalsts veicina to norādīto mērķu sasniegšanu, ko uzņēmums normālos tirgus apstākļos nevarētu panākt pats ar saviem līdzekļiem. Citiem vārdiem sakot, nevar tikt ļauts dalībvalstīm veikt maksājumus, kas uzlabotu uzņēmuma, kurš saņem atbalstu, finansiālo stāvokli, ja šis uzlabojums nav nepieciešams, lai sasniegtu EKL 107. panta 3. punktā norādītos mērķus (šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 14. janvāris, *Kronoply*/Komisija, T-162/06, EU:T:2009:2, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 110 Saskaņā ar šo pašu judikatūru nevar tikt apstiprināts tāds atbalsts, kurā ir nosacījumi, īpaši attiecībā uz tā apmēru, kuru ierobežojošā ietekme pārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai ar atbalsta palīdzību varētu sasniegt Līgumā atzītos mērķus (šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 14. janvāris, *Kronoply*/Komisija, T-162/06, EU:T:2009:2, 66. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 111 Turklāt konstatējums par to, ka atbalsts nav nepieciešams, tostarp var izrietēt no tā, ka ieinteresētais uzņēmums ir jau uzsācis atbalstu saņēmušo projektu vai ir pat to pabeidzis pirms pieteikuma atbalsta saņemšanai iesniegšanas kompetentajām iestādēm, kas izslēdz to, ka attiecīgajam atbalstam varētu būt bijusi stimulējoša ietekme (spriedums, 2008. gada 15. aprīlis, *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, 69. punkts).
- 112 Šajā lietā iesākumā ir jāatgādina, ka – pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, – nav pierādīts, ka atbalsta stimulējošā ietekme un nepieciešamais raksturs *BMW* bija pierādīti vienīgi ar iespējamās atbalsta summas, kas pietuvojās EUR 50 miljoniem, piešķiršanu (skat. iepriekš 94. punktu).
- 113 Šajā ziņā no dokumenta, ko Komisijai 2012. gada 5. aprīlī nosūtīja Vācijas Federatīvā Republika, kas bija tostarp par audita sabiedrības veiktu analīzi, atbildot uz Komisijas vēstulēm, kas ir datētas ar 2012. gada 17. februāri un 21. martu, izriet, ka Mīnhenes un Leipcigas ražotņu salīdzinājums noveda pie secinājuma par starpību “EUR 17 miljonu apmērā”, kas bija summa, kurā ietilpa novērtējums par veselu sarakstu ar atbilstošo informāciju, kas bija atgādināta minētās vēstules 77. punktā. Analizētajos elementos ietilpa strukturālo ieguldījumu izmaksas, plānošanas izmaksas, nemainīgās izmaksas, izejvielu izmaksas u.c. Turklāt fakts, ka Leipcigas ražotnē ir iespējama ražošanas jaudas palielināšana nākotnē, tika ņemts vērā, pieņemot lēmumu tai par labu.
- 114 Kā izriet no iepriekš minētās 2012. gada 5. aprīļa vēstules, kura tieši ir nosūtīta, atbildot uz tabulu, kurā bija konstatēta EUR 17 miljonu starpība abu attiecīgo ražotņu starpā, 81. punkta, valsts atbalsta daļa šīs summas apmērā bija lēmuma par ražotnes noteikšanu svarīga sastāvdaļa. Šis valsts atbalsts tika atzīts par nepieciešamu, lai ieguldījumu Leipcigā varētu padarīt vienlīdzīgu ieguldījumam Mīnhenē, kura priekšrocība izpaudās jau uzbūvēto ēku izmantošanā. Šis pats secinājums izriet no dažādiem *BMW* iekšējiem dokumentiem, uz kuriem administratīvajā procesā ir balstījusies Vācijas Federatīvā Republika, kā, piemēram, uz 2009. gada decembra dokumentiem, tostarp valdes 2009. gada 15. decembra sapulces protokolu, uz ko ir izdarīta atsauce apstrīdētā lēmuma 170., 175. un 176. apsvērumā.
- 115 Tieši šajā īpašajā kontekstā ir jāinterpretē arī prasītājas iekšējais priekšlikums, kas izriet no šīs pašas 2012. gada 5. aprīļa vēstules 2. pielikuma (489. lpp.) un kas izpaudās kā lūgums piešķirt valsts atbalstu EUR 50 miljonu apmērā, bez papildu paskaidrojumiem šajā ziņā. Turklāt ir jākonstatē, ka šajā pašā lappusē ietvertajā tabulā ir minētas vienīgi “ieguldījumu un subsīdiu iespējas” (*Möglichkeiten der Investitionszulage und des Investitionszuschusses*), tas ir, iespēja saņemt atbalstu apmērā, kas atbilst 12,5 % no ieguldījuma, proti, EUR 50 miljonus, to skaidri nesasaistot ar iepriekš minētajām analizēm. Šāds pats konstatējums ir jāizdara attiecībā uz šī priekšlikuma pārņemšanu attiecīgās vēstules 3. pielikumā par prasītājas iekšējo protokolu, kas ir datēts ar 2009. gada 15. decembri, 496.–501. lappusē, un šīs pašas vēstules 4. pielikumā, 505. lappusē, kur ir ietverti secinājumi pēc novērtējuma par iespējam saņemt nodokļu vai cita veida atbalstus dažādās ražotnēs, par kurām ir veikts salīdzinājums, – prasītāja turklāt ir atsaukusies uz šīm analizēm, atbildot uz Vispārējās tiesas organizatoriskajiem pasākumiem 39. un nākamajos punktos. It īpaši nedz no Vācijas Federatīvās Republikas Komisijai iesniegtajiem dokumentiem, nedz arī no prasītājas apgalvojumiem Vispārējā tiesā neizriet, ka summa EUR 50 miljonu apmērā bija aprēķināta lēmuma par vietu, kur izdarīt ieguldījumu, pieņemšanas dienā, ņemot vērā tādus apstākļus kā paredzamie un pat iespējamie scenāriji, kādi var īstenoties ieguldījuma izdarīšanas laikā. Turklāt ir jāpiebilst, kā to ir uzsvērusi Komisija, ka attiecīgais ieguldījums tika plānots Leipcigai, ka tas bija galīgi nolemts un ka projekts tika īstenots pēc atbalsta EUR 17 miljonu apmērā apstiprināšanas (skat. arī apstrīdētā lēmuma 176. apsvērumu).
- 116 Ir jānorāda, ka tieši šajos apstākļos Komisija vēlāk savā 2012. gada 10. augusta vēstulē informēja Vācijas Federatīvo Republiku par faktu, ka papildu izmaksas saistībā ar ieguldījumu Leipcigā, pamatojoties uz informāciju, kuru tā bija ieguvusi no Vācijas Federatīvās Republikas, var tikt kompensētas ar tādu valsts atbalstu, kura apmērs ir mazāks par to, kāds ir ietverts *BMW* lūgumā.

- 117 Kā apgalvo Komisija, atbalsta negatīvās puses tā sākotnēji pieprasītajā apmērā bija pārāk ievērojamas un tās nevarēja tikt kompensētas ar to, ka izvirzītais mērķis bija reģionālā politika. Šie apstākļi ir detalizēti izklāstīti apstrīdētā lēmuma 174. un nākamajos apsvērumos.
- 118 Komisija ir pamatoti ņēmusi vērā faktu, ka saskaņā ar Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 29. punktu, “lai reģionālais atbalsts būtu samērīgs, atbalsta apmēram un intensitātei jābūt ierobežotai līdz minimumam, kāds nepieciešams, lai atbalstāmajā reģionā tiktu veikts ieguldījums”. Saskaņā ar šī paša paziņojuma 33. punktu attiecībā uz ražotnes izvēles stimulēšanu atbalsts būs uzskatāms par kopumā samērīgu, ja tas būs vienāds ar starpību, kura rodas, salīdzinot tirās izmaksas, ko saņēmējs uzņēmusis iegulda atbalstāmajā reģionā, ar tirajām izmaksām, kas tiek ieguldītas citos reģionos.
- 119 Šajā lietā attiecībā uz summu, kas pārsniedz EUR 17 miljonus, Komisija, konstatējama, ka tas nav atbalsts, kas ir “nepieciešams”, lai radītu stimulējošu ietekmi ieguldījumiem atbilstoši iepriekš minētā paziņojuma 21. punktam, kurā ir izdarīta atsauce uz pamatnostādņu 68. punktu, nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.
- 120 Apstrīdētā lēmuma 182. apsvērumā Komisija pamatoti ir konstatējusi, ka samērīguma princips nozīmē, ka atbalsts, kurš pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai tiktu izlemts par labu ieguldījumiem atbalstāmajā apgabalā, ir jāuzskata par lieku, jo tie ir brīvi naudas līdzekļi atbalsta saņēmējam, kas ir piešķirti bez nosacījumiem un kas neatbilst nevienam mērķim, kurš būtu saderīgs ar noteikumiem, kādi ir piemērojami valsts atbalsta jomā.
- 121 Ir jākonstatē, ka šajā lietā nav pierādīts, ka pat tajā daļā, kas pārsniedz EUR 17 miljonus, “atbalsts faktiski veicinātu atbalsta saņēmēja attieksmes maiņu tādā mērā, ka saņēmējs veic (papildu) ieguldījumu attiecīgajā atbalstāmajā reģionā”.
- 122 Tas vien, ka priekšlikumā *BMW* lēmējorgāniem bija ietverta atsauce uz iespēju saņemt atbalstu EUR 50 miljonu apmērā, nevar tikt uzskatīts par noteicošo apstākli kontekstā, atbilstoši kuram tehniskajos dokumentos vienlaikus bija iekļauta analīze, atbilstoši kurai izmaksu starpība bija noteikta tikai EUR 17 miljonu apmērā atkarībā no tā, vai ieguldījums tiktu izdarīts Minhenē vai Leipcīgā, bez skaidra paskaidrojuma par iemeslu, kura dēļ lūgtā summa bija augstāka. No lietas materiāliem būtībā var konstatēt vienīgi to, ka iespēju attiecīgā gadījumā saņemt atbalstu par summu līdz EUR 50 miljoniem *BMW* valde uzskatīja par maksimālajiem griestiem, ko attiecīgā gadījumā varētu saņemt.
- 123 Attiecībā uz šo pēdējo aspektu nevar uzskatīt par pietiekamu izdarīto vispārīgo atsauci uz galīgo robežu, kāda ir paredzēta ieguldījumam atbalstāmajā reģionā, ne arī atsauci uz, šādai informācijai neesot pietiekami izteiktai skaitļos, riskiem nākotnē saistībā ar ieguldījumiem, piemēram, izmaiņām darbaspēka izmaksās. Atbalsta EUR 50 miljonu apmērā piešķiršanai nav arī atbilstoši uzsvērt, ka tas būtu devis ieguldījumu attiecīgā projekta rentabilitātei, kā to apgalvoja prasītāja tiesas sēdē.
- 124 Attiecībā uz prasītājas un personas, kas iestājusies lietā, izdarīto atsauci uz Komisijas 2014. gada 23. jūlija Lēmumu C(2014) 5071 *final* par valsts atbalstu SA.30743 (2012/C) (ex N 138/2010) – *Germany Financing of infrastructure projects at Leipzig/Halle airport* lietā, kas attiecās uz finansējumu Leipcīgas/Halles lidostas infrastruktūrai, pirmkārt, ir jākonstatē, ka minētā lieta attiecas uz citu nozari, kurā ir piemērojamas speciālas tiesību normas (it īpaši skat. minētā lēmuma 8., 315. un 352. apsvērumu).
- 125 Otrkārt, iepriekš 124. punktā minētajā lietā uzdotie jautājumi, kuros ietilpst jautājumi par to, kāda ieguldījuma daļa attiecas uz sabiedrības interesēm, ir atšķirīgi no šīs lietas (it īpaši skat. iepriekš 124. punktā minētā lēmuma 209. un nākamajos apsvērumos). Visbeidzot, kā izriet no minētā lēmuma 326. un 337. apsvēruma, novērtējums par stimulējošo ietekmi arī ir izdarīts, pamatojoties uz *ex ante* pieeju. Šis pats princips ir pārņemts attiecīgā lēmuma 340. un 341. apsvērumā saistībā ar novērtējumu

par atbalsta samērīgo raksturu. Attiecībā uz analīzes par atbalsta samērīguma saturu no iepriekš 124. punktā minētā lēmuma 317. apsvēruma, kā arī no 340. un nākamajiem apsvērumiem izriet, ka Komisija ir analizējusi jautājumu par to, vai “atbalsts ir ierobežots līdz minimumam”. Vienīgi kā papildu pamatojums šī lēmuma 342. apsvērumā ir noteikts šādi:

“Katrā ziņā atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt reālā finansējuma ieguldījumu projektam daļu.”

- 126 Attiecībā uz dokumentiem, kurus šajā lietā Komisijai 2012. gada septembrī iesniedza Vācijas Federatīvā Republika un kuru mērķis ir pierādīt reālās ieguldījuma izmaksas, ir jākonstatē tālāk minētais.
- 127 Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 186. un nākamajiem apsvērumiem Komisija norāda, ka nevar tikt ņemti vērā *a posteriori* un tāpat novēloti izvirzīti pierādījumi, un tā turklāt apšaubā to pierādījuma spēku. Neesot vajadzībai lemt par attiecīgo dokumentu pierādījuma spēku, Vispārējā tiesa uzskata, ka, tik tiešām, arī analīze par atbalsta samērīgo raksturu ir veicama brīdī, kad tiek pieņemts lēmums izdarīt ieguldījumu, proti, saistībā ar kontekstu, kādā atbalsta saņēmējs uzņēmums pieņem lēmumu par sava projekta īstenošanas vietas izvēli.
- 128 Tas izriet jau no pašas Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 21. punkta, kurā ir izdarīta atsauce uz pamatnostādņu 68. punktu un kurā Komisijai ir noteikts pienākums pārbaudīt, vai atbalsts ir “nepieciešams” stimulējošas ietekmes radīšanai uz ieguldījumu, uzbūves. Papildus faktam, ka “stimulējošā” ietekme ir jānovērtē pirms lēmuma par ieguldījuma veikšanu, ir jāpiebilst, ka atsauce uz jautājumu, vai atbalsts ir “nepieciešams”, šajā ziņā ietilpst analīzē par atbalsta samērīgumu. Pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, nav iespējams šos kritērijus nošķirt tādējādi, ka viens būtu novērtējams *a priori*, bet otrs – *a posteriori*.
- 129 Šajā ziņā ir jāpiebilst, ka prasītājas piedāvātais risinājums novestu pie situācijas, kurā pat tāds valsts atbalsts, kas pārsniedz strikti nepieciešamo, ievērojot nosprausto mērķi, varētu tikt uzskatīts par tādu, kas atbilst nosacījumiem par stimulējošo ietekmi, un par samērīgu vienīgi tā iemesla dēļ, ka tas varētu novest pie tāda projekta īstenošanas, kas ir minēts Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 22. punktā, un neņemot vērā jautājumu par to, vai šis atbalsts patiesībā nav tādas summas izmaksa, kuras sekas būtu finansiālās situācijas uzlabošana saņēmējam uzņēmumam, tai neesot nepieciešamai, lai sasniegtu LESD 107. panta 3. punktā noteiktos mērķus (šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 14. janvāris, *Kronoply/Komisija*, T-162/06, EU:T:2009:2, 65. punkts un tajā minētā judikatūra; skat. arī pēc analogijas spriedumu, 1997. gada 14. janvāris, *Spānija/Komisija*, C-169/95, EU:C:1997:10, 17. punkts). Šī interpretācija, ar ko ir domāts analizēt gan atbalsta nepieciešamību, gan tā stimulējošo ietekmi ieguldījuma izdarīšanas brīdī, ir saderīga ar Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 29. punktu, kā arī ar tā 26. punktu, ciktāl šajā pēdējā punktā tostarp ir minēti “dokumenti, kas ir iesniegti ieguldījumu komitejai un kuros ir izstrādāti dažādi ieguldījumu scenāriji”.
- 130 Visbeidzot, kā pamatoti norāda Komisija apstrīdētā lēmuma 187. apsvērumā, analīze par atbalsta stimulējošo ietekmi un tā samērīgumu saistībā ar ražotnes izvēli par labu Leipcigai nevar būt atkarīga no ieguldījuma i8 modeļa automobiļu ražošanas projektā, jo ar to vienīgi tika papildināts sākotnējais i3 modeļa automobiļu ražošanas projekts brīdī, kad ražotnes atrašanās Leipcigā jau bija nolemta. Pati prasītāja tiesas sēdē Vispārējā tiesā apgalvoja, ka 2009. gadā pieņemtais sākotnējais lēmums par Leipcigas izvēli attiecās vienīgi uz i3 modeli, savukārt par i8 modeļa ražošanu tika izlemts tikai 2011. gadā. Kā norāda Komisija, lēmums attiecībā uz i8 modeli vairs nebija jāanalizē saistībā ar Paziņojumā attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam paredzēto otro scenāriju (skat. iepriekš 88. punktu), proti, kontekstā, kurā ieguldījums jau bija ģeogrāfiski izvietots. Patiesībā, kā ir atzīmēts minētajā apsvērumā, ņemot vērā mazo automobiļu skaitu, kādā bija paredzēts ražot i8 automobiļus, cita ražotne, izņemot Leipcigu, nevarēja tikt paredzēta.

Turklāt pati Vācijas Federatīvā Republika ir norādījusi, ka sākotnēji plānotie elektroautomobiļu apjomi netiktu grozīti ar i8 modeļa pievienošanu, un tā arī nav apgalvojusi, ka šajā ziņā būtu jāgroza analīze par atbalstu, kāds tas tika paziņots.

- 131 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Vispārējā tiesa noraida šo prasītājas iebildumu, ciktāl nav pierādīts atbalsta samērīgais raksturs par tā kopējo apmēru, proti, par apmēru, kas pārsniedz EUR 17 miljonus.

– *Par otro iebildumu*

- 132 Kā apgalvo prasītāja, “plānošanas izmaksu” ņemšana vērā novērtējumā par atbalsta lietderību ir acīmredzama kļūda, ciktāl minētā lietderība ir drīzāk jānovērtē saistībā ar “faktiskajām izmaksām”. Atbalsta lietderība un pieļaujamās izmaksas vienmēr esot jānovērtē *ex post*, tā, lai tiktu ņemta vērā ekonomiskā realitāte. Kā apgalvo prasītāja, lēmuma par ieguldījuma veikšanu pieņemšanas brīdī *ex ante* var tikt novērtēta vienīgi atbalsta stimulējošā ietekme. Jebkura cita pieeja būtu nesamērīga, jo tādējādi netiktu ņemta vērā ekonomiskā realitāte un tiktu pavērtas iespējas ļaunprātībām, kas izpaužas kā pārmērīgi augsti plānošanas izmaksu novērtējumi. Šajā lietā Komisijai attiecīgās procedūras ietvaros esot ticis paziņots par papildu izmaksām. Turklāt prasītāja apgalvo, ka saskaņā ar *IZG* normām tai bija arī pienākums pierādīt, kādi ir faktiskie apstākļi ieguldījuma īstenošanai. Visbeidzot tā apgalvo, ka Komisija ir rīkojusies automātiski, proti, neveicot novērtējumu par tām atbalsta sekām, kas pārsniedz izmaksu starpību, kura ir novērtēta EUR 17 miljonu apmērā. Līdz ar to tā neesot pilnībā īstenojusi savu novērtējuma brīvību.
- 133 Komisija apstrīd prasītājas apgalvojumus.
- 134 Vispārējā tiesa šajā ziņā norāda uz analīzi, kas jau ir veikta saistībā ar iepriekšējiem iebildumiem. Prasītāja būtībā nav norādījusi precīzu juridisko pamatu, kas ļautu konstatēt, ka šajā lietā bija jāņem vērā “faktiskās”, nevis sākotnēji plānotās izmaksas, sagatavojot lēmumu par ieguldījuma veikšanu.
- 135 Pretēji prasītājas apgalvojumiem nevar atzīt par “nesamērīgu” to, ka Komisija ir analizējusi tās rīcībā esošos pierādījumus, tai veicot novērtējumu par atbalsta nepieciešamo raksturu un stimulējošo ietekmi, ņemot vērā situāciju lēmuma pieņemšanas brīdī, kas ļāva izdarīt galīgo izvēli par ieguldījumu projekta atrašanās vietu.
- 136 Attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, atbilstoši kuram ar šo Komisijas pieeju “tiekot pavērtas iespējas ļaunprātībām, kas izpaužas kā pārmērīgi augsti plānošanas izmaksu novērtējumi”, pietiek konstatēt, ka, tāpat kā tas tostarp izriet no Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 25. apsvērums *in fine*, Komisijai ir jāveic analīze par to, vai plānotās izmaksas ir “reālas” saistībā ar novērtējumu par dažādiem salīdzinošiem scenārijiem, ko ir iesniegusi atbalstu paziņojusī dalībvalsts.
- 137 Visbeidzot, kā izriet no Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 28. apsvērums, ja atbalsts “nemaina saņēmēja attieksmi, stimulējot veikt (papildu) ieguldījumu attiecīgajā atbalstāmajā reģionā, tad trūkst stimulējošās ietekmes, lai sasniegtu reģionālo mērķi; šādu atbalstu var uzskatīt par līdzekļiem, kas uzņēmumam piešķirti par velti”. Saskaņā ar šo pašu apsvērums “tādēļ reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātajā novērtējumā atbalsts netiks apstiprināts tajos gadījumos, kad izrādīsies, ka tas pats ieguldījums šajā reģionā tiktu veikts arī bez atbalsta” (skat. minētā paziņojuma 3. apsvērums *in fine*).

138 No šīs tiesību normas uzbūves izriet, ka Komisijai ir jāizvērtē, vai atbalsts ļauj izmainīt uzņēmuma rīcību tā, ka tas veic ieguldījumu, ko tas nebūtu veicis, ja nebūtu iepriekš noteikta apmēra un “nepieciešama” atbalsta. Faktisko izmaksu ņemšanai vērā *a posteriori* vairs nav ietekmes uz šo analīzes elementu, un tas labākajā gadījumā ļauj precizēt elementus, kas attiecas uz atbalsta saņēmēja uzņēmuma uzņēmējdarbības risku.

139 Tādējādi arī šis iebildums ir jānoraida.

– *Par trešo iebildumu*

140 Prasītāja apgalvo, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 182. apsvērumā ir acīmredzami kļūdaini konstatējusi, ka atbalsts, kurš pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai tiktu izlemts par labu ieguldījumiem atbalstāmajā apgabalā, ir jāuzskata par lieku, jo tie ir tādi brīvi naudas līdzekļi atbalsta saņēmējam, kuriem nav mērķa, kas būtu saderīgs ar valsts atbalsta noteikumiem. Prasītāja apgalvo, ka šis konstatējums izriet no kļūdaina pieņēmuma, atbilstoši kuram *BMW* ieguldījums būtu katrā ziņā veikts Leipcīgā, ja piešķirtais atbalsts būtu bijis vienīgi EUR 17 miljonu apmērā. Tomēr, tieši otrādi, tā uzsver, ka attiecīgais uzņēmums balstījās uz pieņēmumu, ka tam tiks piešķirts atbalsts EUR 49 miljonu apmērā, kura dēļ tika pieņemts lēmums ieguldīt šajā atbalstāmajā zonā. Prasītāja apgalvo, ka atbalstam bija mērķis, kas ir saderīgs ar normām, kuras regulē valsts atbalstu, jo tas atbilda *IZG* paredzētajiem nosacījumiem, kas savukārt bija ar iekšējo tirgu saderīgs atbalsta pasākums saskaņā ar Regulu Nr. 800/2008. Prasītāja noraida pārmetumu par mēģinājumu apiet valsts atbalsta noteikumus.

141 Komisija apstrīd prasītājas apgalvojumus.

142 Vispārējā tiesa konstatē, ka šis iebildums var tikt noraidīts to pašu iemeslu dēļ, kuru dēļ tika noraidīti iepriekšējie iebildumi. Kā iebildumu raksta 93. punktā ir norādījusi Komisija, atbalsta saņēmējs uzņēmums jau bija pieņēmis attiecīgo lēmumu veikt ieguldījumu, balstoties uz Vācijas Federatīvās Republikas apsoliņumu piešķirt atbalstu ar nosacījumu, ka Komisija sniegs galīgo atļauju. Tomēr Komisija bija atļāvusi atbalstu vienīgi EUR 17 miljonu apmērā, kas ir saistīts ar skaitļos izteiktu informāciju attiecībā uz izmaksu starpību starp Leipcigas un Minhenes ražotnēm, un šī informācija ir sniegta dokumentos, ko izmantoja par pamatu *BMW* kompetentie orgāni un kuri līdz ar to ietilpa paziņojuma par atbalstu lietas materiālos.

Par otrā pamata trešo daļu

143 Prasītāja apgalvo, ka, tā kā administratīvajā procesā nav veikta pārbaude un trešās personas nav iesniegušas kritiskas piezīmes, ir jāuzskata par absolūti nepamatotu Komisijas norādi apstrīdētā lēmuma 189. apsvērumā, atbilstoši kurai papildu summai EUR 28 257 273 apmērā būtu negatīvas sekas, kas izpaustos kā nopietns konkurences izkropļojums, vēl jo vairāk tādēļ, ka tas varētu atturēt konkurentus no ieguldījumu veikšanas līdzīgās precēs, kas darbotos kā pamudinājums privāto ieguldītāju izgrūšanai no atbilstošā tirgus. Komisija esot atturējusies īstenot savu novērtējuma brīvību. Prasītāja apgalvo, ka nevar tikt uzskatīts, ka jebkurš atbalsts, kura apmērs pārsniedz izmaksu starpību starp attiecīgajām ražotnēm, automātiski rada konkurences izkropļojumu, it īpaši, pat nenovērtējot *BMW* stāvokli tirgū un neveicot subsidētā ieguldījuma priekšrocību salīdzinājumu ar tā negatīvajiem aspektiem. Šajā lietā pasākuma pozitīvie aspekti esot acīmredzami, jo tas ļautu veicināt attiecīgā reģiona attīstību, kā arī veicināt noteiktus Savienības prioritāros mērķus vides aizsardzības un enerģētikas jomā.

144 Komisija apstrīd prasītājas apgalvojumus.

145 Šajā ziņā Vispārējā tiesa atgādina, ka, lai reģionālais atbalsts būtu samērīgs, tā apmēram un intensitātei ir jābūt ierobežotai līdz minimumam, kāds nepieciešams, lai atbalstāmajā reģionā tiktu veikts ieguldījums. Ir jānorāda, ka šajā kontekstā Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 30. apsvērumā, ko Komisija šajā lietā

varēja pamatoti piemērot (skat. iepriekš 66. punktu *in fine*), ir atsauce uz pamatnostādņem un zināmiem griestiem, kādi ir noteikti reģionālajiem atbalstiem atkarībā no problēmām, kādas ir piemēklējušas šos reģionus. Turklāt minētā paziņojuma 33. apsvērumā ir norādīts, kādos apstākļos atbalsts parasti tiks uzskatīts par samērīgu. Ir izdarīta atsauce uz apstākli, ka atbalstam ir jābūt vienādam ar starpību, kāda rodas starp ieguldījuma atbalstāmajā reģionā tirajām izmaksām saņēmējam uzņēmumam un ieguldījuma tirajām izmaksām citos reģionos. Ir uzskaitīti vairāki kritēriji, kas ir jāņem vērā šajā ziņā. Turklāt ir jāuzsver, ka šāds samērīguma princips, kas izpaužas kā atbalsta ierobežošana līdz minimumam, kāds ir nepieciešams, lai samazinātu izkropļojumus iekšējā tirgū, ir piemērojams arī citās valsts atbalsta tiesību jomās (skat. pēc analogijas spriedumu, 2016. gada 19. jūlijs, *Kotnik u.c.*, C-526/14, EU:C:2016:570, 54., 57. un 59. punkts).

146 Šajā lietā, ciktāl nebija pierādīta “samērīguma” kritērija ievērošana attiecībā uz atbalsta daļu, kas pārsniedz EUR 17 miljonus, Komisija nav pieļāvusi ne kļūdu tiesību piemērošanā, ne acīmredzamu kļūdu, konstatējot, ka papildu summai EUR 28 257 273 apmērā būtu negatīvas sekas, kas izpaustos kā nopietns konkurences izkropļojums, vēl jo vairāk tādēļ, ka tas varētu atturēt konkurentus no ieguldījumu veikšanas līdzīgās precēs, kas darbotos kā pamudinājums privāto ieguldītāju izgrūšanai no atbilstošā tirgus. Nevar tikt izslēgts, ka šī atbalsta summas daļa ļāva tikai novērst ar ieguldījumu saistīto “risku” un šādā veidā ļāva piešķirt naudas līdzekļus saņēmējam uzņēmumam. Šādos apstākļos Komisija varēja prezumēt negatīvās sekas, kas izpaustos kā iespējams konkurences izkropļojums un atturoša ietekme konkurentiem privāto ieguldījumu veikšanai. Tas tā ir, ciktāl atbalsts izpaužas kā uzņēmuma stāvokļa tirgū nepamatota pastiprināšana, tam ļaujot finansēt savas vajadzības vairāk nekā nepieciešams iecerēto mērķu sasniegšanai, proti, lai izdarītu pamudinājumu ieguldīt atbalstāmā reģionā. Tātad Komisija, neveicot analīzi par iespējamiem papildu pozitīviem aspektiem, varēja konstatēt, ka atbalsts nav saderīgs ar vienoto tirgu.

147 Šo risinājumu apstiprina Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 6. un 7. apsvēruma interpretācija. Pirmkārt, kā tas ir norādīts minētā paziņojuma 6. apsvērumā, atsevišķiem liela apmēra reģionālajiem atbalstiem var būt būtiska ietekme uz tirdzniecību un tie var radīt vērā ņemamus konkurences izkropļojumus.

148 Otrkārt, kā izriet no Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 7. apsvēruma un tā kā tajā arī ir izdarīta atsauce uz pamatnostādņu 68. punktu, Komisijas formālās izmeklēšanas mērķis, uz ko attiecas individualizēta pieeja, tieši ir detalizēti pārbaudīt, vai “atbalsts ir nepieciešams stimulējošas ietekmes radīšanai uz ieguldījumu” un “vai atbalsta radītie ieguvumi ir lielāki nekā izrietošie konkurences izkropļojumi un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, ko tie izraisa”. Tā kā šie ir kumulatīvi nosacījumi, Komisijai ir jāveic pārbaude par otro nosacījumu tikai tad, ja atbilde uz pirmo citēto fragmentu ir apstiprinoša. Tajā pašā ziņā no šī paša paziņojuma 52. apsvēruma izriet, ka tikai pēc tam, kad tā ir “konstatējusi, ka atbalsts [ir] nepieciešams, lai stimulētu ieguldījuma veikšanu aplūkotajā reģionā”, tai ir jālīdzsvaro reģionālā atbalsta lielam ieguldījumu projektam pozitīvie aspekti un trūkumi.

149 Līdz ar to Vispārējā tiesa uzskata, ka, tā kā Komisija ir pareizi izklāstījusi, kādā mērā attiecīgais atbalsts varētu izkropļot konkurencei, tai nebija jāveic ekonomiskā analīze par reālo situāciju attiecīgajā tirgū (pēc analogijas skat. spriedumu, 2009. gada 30. aprīlis, Komisija/Itālija un *Wam*, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 58. punkts), pretēji tam, ko apgalvo prasītāja.

150 Tātad ir jānoraida arī šis prasītājas izvirzītais iebildums.

Par otrā pamata ceturto daļu

151 Prasītāja būtībā apgalvo, ka, ja Vispārējā tiesa uzskatītu, ka atbalsts bija saderīgs ar iekšējo tirgu vienīgi tiktāl, ciktāl tas ļāva kompensēt faktiskās papildu izmaksas, kas tā nav šajā lietā, ir jānorāda, ka *BMW* ar Vācijas Federatīvās Republikas 2012. gada 28. septembra paziņojuma starpniecību apgalvoja, ka tajā

laikā ieguldījuma izmaksas Leipcigas ražotnē bija par EUR 46 miljoniem augstākas nekā salīdzināma ieguldījuma izmaksas Minhenes ražotnē. Kā apgalvo prasītāja, minētajā vēstulē ir ietverts detalizēts summas aptuveni EUR 29 miljonu apmērā izlietojums, kas papildus nāktu klāt tām plānošanas izmaksām par EUR 17 miljoniem, kuras bija novērtētas lēmuma par ražotnes izvēli pieņemšanas laikā 2009. gada decembrī, – un tas atbilstu neto papildu izdevumiem, kādi rastos saistībā ar izvēlēto ražotni. Tātad prasītā summa EUR 45 257 260,13 apmērā esot pilnībā pamatota.

- 152 Attiecībā uz Komisijas novērtējumiem, kas ir ietverti apstrīdētā lēmuma 178. apsvērumā, atbilstoši kuriem “dokumenti, kurus Vācijas [Federatīvā Republika] iesniedza 2012. gada septembrī un kuros uzskaitītas papildu izmaksas, nav ne autentiski, ne aktuāli jebkura ieguldījumu lēmuma nolūkos, jo tie sagatavoti tikai 2012. gada septembrī”, prasītāja, pirmkārt, apgalvo, ka tie, tieši otrādi, bija fragmenti no ikgadējiem *BMW* grāmatvedības dokumentiem, kurus ir pārbaudījusi audita sabiedrība. Otrkārt, tā apgalvo, ka šie dokumenti tika izstrādāti, lai Komisija novērtētu attiecīgā atbalsta lietderību. Kā apgalvo prasītāja, acīmredzami bija jāņem vērā arī papildu izmaksas saistībā ar i8 modeļa ražošanas jaudām. Persona, kas iestājusies lietā, būtībā atbalsta prasītājas argumentāciju.
- 153 Komisija apstrīd prasītājas apgalvojumus.
- 154 Šajā iebildumā būtībā ir pārņemti iepriekš jau izanalizētie elementi. Tā kā attiecīgā Komisijai nosūtītā Vācijas Federatīvās Republikas vēstule ir datēta ar 2012. gada 28. septembri, tā nevar tikt atzīta par atbilstošu, lai noskaidrotu, vai “atbalsts bija nepieciešams stimulējošas ietekmes radišanai uz ieguldījumu” saskaņā ar Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 7. apsvērumu. Ir jākonstatē tāpat, kā to ir izdarījusi Komisija, ka tas ir vienīgi pirmais ieguldījums, kas ir domāts i3 modeļa automobiļu ražošanai, kurš ir jāņem vērā analizē atbilstoši otrajam kritērijam, kas ir paredzēts minētā paziņojuma 22. apsvērumā, kura mērķis ir noteikt, vai atbalsts stimulē veikt ieguldījumu noteiktā reģionā, nevis citur, jo ar to tiek kompensēti acīmredzami trūkumi un izmaksas saistībā ar ražotnes izvēli reģionā, kas saņem atbalstu. Prasītāja atsevišķi nav apgalvojusi, ka bija veikta salīdzinoša analīze arī par i8 modeļa automobiļu ražošanas projektu saistībā ar ražotni.
- 155 Šajā ziņā ir jāuzsver arī apstrīdētā lēmuma 187. apsvēruma, atbilstoši kuram 2009. gadā i8 modelis būtībā vēl nebija iekļauts lēmumā veikt ieguldījumu Leipcigas ražotnē. Tikai pēc tam, kad *BMW* pieņēma lēmumu par i3 modeļa ražotnes izvietojumu Leipcigā, ar papildu lēmumu tika pievienots i8 modelis. No Vācijas Federatīvās Republikas iesniegtajiem dokumentiem neizriet, ka arī šis otrs lēmums attiecās uz autonomu reģiona izvēli, bet drīzāk, ka bija jāizdara piemērota izvēle par to, vai ir vērts ražot papildus klāt nākušo i8 modeli jau izvēlētajā Leipcigas ražotnē. Šī situācija līdzinās Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 22. punktā paredzētajam pirmajam scenārijam.
- 156 Turklāt nebija iesniegts neviens papildu pieprasījums pēc neatkarīga atbalsta, it īpaši attiecībā uz i8 modeļa automobiļiem, un Vācijas Federatīvā Republika bija apstiprinājusi, ka šī modeļa pievienošana sākotnējam projektam nenovedīs pie elektroautomobiļu ražošanas apjomu palielināšanas Leipcigas ražotnē (šajā ziņā skat. Komisijai 2011. gada 25. maijā nosūtīto Vācijas Federatīvās Republikas vēstuli).
- 157 Komisijai 2011. gada 25. maijā nosūtītajā vēstulē Vācijas Federatīvā Republika secināja, ka pat gadījumā, ja pirmo divu ražošanas gadu laikā i8 modeļa automobiļu ražošana notiktu paredzēto robežu augšējā daļā, galīgā aplēse par ieguldījumu netiks pārsniegta. Tā tieši apgalvoja, ka ražošanas apjomi Leipcigas ražotnē tiks aptverti gan attiecībā uz i3, gan i8 modeļiem. Tā apgalvoja, ka šajā ziņā nav paredzēts grozīt paziņojumu par atbalstu.
- 158 Vēl ir jāuzsver, ka Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka tikai pēc noteiktu ar globālo finanšu krīzi saistīto seku pārvarēšanas projekts ieguva inovatīvāku un, iespējams, pat luksusa raksturu, ietverot oglekļa tehnoloģijas un jauno prasmju tehniskā centra izveidi Leipcigā, kas ietvēra jauna projekta, kas

bija nosaukts par i8, plānošanu. Šādā kontekstā *BMW* 2010. gadā nolēma attiecīgajā ražotnē pievienot arī inovatīvā i8 modeļa ražošanu, kā arī plastmasu ražošanu, kā sekas bija ievērojams ieguldījumu izmaksu pieaugums, salīdzinot ar sākotnēji plānotajām izmaksām.

- 159 Lai arī Vācijas Federatīvā Republika turpinājumā paskaidro, ka Minhenes ražotnē i8 modeli būtu bijis iespējams ražot par zemākām izmaksām, tomēr šajā ziņā nav iesniegts neviens salīdzinošs pierādījums, pretēji tam, kas notika, izvēloties veikt ieguldījumu i3 modelim Leipcigā. Turklāt nav pierādīts, ka Komisijas apgalvojums, atbilstoši kuram šķita saprātīgi “pielikt klāt” i8 modeļa ražošanu Leipcigas ražotnē, kura jau bija paredzēta i3 modelim, ciktāl ražošanas materiāli un tehnikas pārklājas, būtu acīmredzama kļūda vērtējumā.
- 160 Šādos apstākļos Komisija pamatoti ir uzskatījusi, ka par atbilstošām ir jāatzīst vienīgi sākotnējās plānotās izmaksas. Tādējādi nevar tikt ņemts vērā jaunais novērtējums par faktiskajām izmaksām, neatkarīgi no fakta, ka Komisija par tām tika informēta pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas.
- 161 Tātad ir jānoraida arī šis iebildums, un līdz ar to ir jānoraida otrais prasības pamats kopumā.

Par trešo pamatu, kas ir izvirzīts pakārtoti, – LESD 108. panta 3. punkta un Regulas Nr. 800/2008 pārkāpumu, kas izriet no atbalsta apmēra ierobežošanas ar mazāku summu par to, kas ir atbrīvota no paziņošanas pienākuma

- 162 Prasītāja apgalvo, ka tā par apstrīdētajā lēmumā aprakstīto ieguldījumu projektu varēja saņemt no Vācijas Federatīvās Republikas atbalstu, kas ir pamatots “ar Regulu Nr. 800/2008 atļauto atbalsta shēmu” un “paredzēts *IZG*” EUR 22,5 miljonu maksimālās robežvērtības apmērā, ciktāl bija izpildīti šajā Vācijas likumā paredzētie nosacījumi. Tā apgalvo, ka tas tā bija “neatkarīgi no jebkāda paziņojuma atbilstoši Regulas Nr. 800/2008 6. panta 2. punktam”. Tātad prasītāja pakārtoti lūdz Vispārējo tiesu atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl Komisija tieši ir noraidījusi atbalsta EUR 22,5 miljonu apmērā piešķiršanu *BMW*.
- 163 Prasītāja uzsver, ka ar to Komisija liedz Vācijas Federatīvajai Republikai piešķirt atbalstu par summu EUR 22,5 miljoni, pretēji tam, kas būtu noticis, ja par atbalstu nebūtu ticis paziņots vai ja tā būtu atsaukusi šo paziņojumu. Prasītāja apgalvo, ka tas ir LESD 108. panta 3. punkta un Regulas Nr. 800/2008 pārkāpums, kā arī pilnvaru ļaunprātīga izmantošana, kas prettiesiski ierobežo Vācijas Federatīvās Republikas kompetenci. Prasītāja apgalvo, ka, tā kā *IZG* “bija pastāvošs atbalsts”, Komisija var pārbaudīt vienīgi precīzos pasākumus, kas ir paziņoti paziņošanas robežvērtības pārsniegšanas dēļ. Zemāk par minēto robežvērtību atbalsti esot vienmēr jāuzskata par saderīgiem ar iekšējo tirgu saskaņā ar *IZG*. Persona, kas iestājusies lietā, būtībā atbalsta prasītājas apgalvojumus.
- 164 Komisija apstrīd prasītājas un personas, kas iestājusies lietā, apgalvojumus.
- 165 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka paziņošanas pienākums ir viens no kontroles sistēmas, kas ieviesta ar LESD valsts atbalsta jomā, pamatelementiem. Saistībā ar šo sistēmu dalībvalstīm ir pienākums, pirmkārt, paziņot Komisijai katru pasākumu, ar kuru tiek ieviests vai grozīts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, un, otrkārt, neīstenot šādu pasākumu saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu, iekams minētā iestāde nav pieņēmusi galīgo lēmumu par minēto pasākumu (spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, 31. punkts).
- 166 Attiecīgajai dalībvalstij uzlikts pienākums Komisijai paziņot jebkuru jaunu atbalstu ir precizēts Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108. panta piemērošanai] (OV 1999, L 83, 1. lpp.), 2. pantā (spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, 32. punkts).

- 167 Saskaņā ar LESD 109. pantu Eiropas Savienības Padomei ir atļauts pieņemt jebkādas attiecīgas regulas, kas vajadzīgas, lai piemērotu LESD 107. un 108. pantu, un it īpaši noteikt LESD 108. panta 3. punkta piemērošanas nosacījumus un no šīs procedūras atbrīvojamā atbalsta kategorijas (spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, 33. punkts).
- 168 Turklāt saskaņā ar LESD 108. panta 4. punktu Komisija var pieņemt regulas saistībā ar valsts atbalsta kategorijām, ko Padome saskaņā ar LESD 109. pantu ir paredzējusi atbrīvot no LESD 108. panta 3. punktā paredzētās procedūras (spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, 34. punkts).
- 169 Tādējādi Padomes 1998. gada 7. maija Regula (EK) Nr. 994/98 par to, kā piemērot [LESD 107. un 108.] pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV 1998, L 142, 1. lpp.), atbilstoši kurai vēlāk ir pieņemta Regula Nr. 800/2008, tika pieņemta, piemērojot LESD 109. pantu (spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, 35. punkts).
- 170 No tā izriet, ka, neraugoties uz ikviena tāda pasākuma iepriekšēju paziņošanu, ar kuru tiek plānots ieviest vai grozīt jaunu atbalstu un kas ir viens no valsts atbalsta kontroles sistēmas pamatelementiem, ja dalībvalsts pieņemts atbalsta pasākums atbilst atbilstošajiem Regulā Nr. 800/2008 paredzētajiem nosacījumiem, šī dalībvalsts var atsaukties uz iespēju tikt atbrīvotai no paziņošanas pienākuma. Un otrādi – no Regulas Nr. 800/2008 preambulas 7. apsvēruma izriet, ka valsts atbalsts, uz kuru šī regula neattiecas, ir pakļauts LESD 108. panta 3. punktā paredzētajam paziņošanas pienākumam (spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, 36. punkts).
- 171 No tā izriet, ka, tā kā Regula Nr. 800/2008 ir atvieglojums no vispārējās tiesību normas, kāda ir paziņošanas pienākums, tad Regula Nr. 800/2008 un tajā paredzētie nosacījumi ir jāsaprot šauri (spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, 37. punkts).
- 172 Šāda pieeja apstiprinās, ņemot vērā atbalsta kategoriju vispārējās regulās paredzētos mērķus, kā tie ir minēti Regulas Nr. 994/98 preambulas 4. un 5. apsvērumā. Faktiski, lai arī Komisijai efektīvas konkurences noteikumu valsts atbalsta jomā uzraudzības nodrošināšanai un administratīvās pārvaldības vienkāršošanai ir tiesības pieņemt šādas regulas, nevājinot Komisijas kontroli šajā jomā, šādu regulu mērķis ir arī palielināt pārredzamību un tiesisko noteiktību. Šajās regulās, ieskaitot Regulu Nr. 800/2008, paredzēto nosacījumu ievērošana ļauj nodrošināt, lai šie mērķi tiktu pilnībā sasniegti (spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, 38. punkts).
- 173 Šajā lietā Vispārējā tiesa, konkrētāk, attiecībā uz reģionālajiem atbalstiem, kas pārsniedz paredzētos sliekšņus, lai uz tiem attiektos individuālās paziņošanas Komisijai pienākums saskaņā ar Regulas Nr. 800/2008 6. panta 2. punktu, konstatē, ka tie nevar tikt novērtēti atbilstoši šai regulai, jo šie atbalsti neietilpst šīs regulas piemērošanas jomā, turpretī tie ir jānovērtē saskaņā ar Paziņojumu attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam, ja vien ir izpildīti pamatnostādnes paredzētie kritēriji, vispārīgāk, ievērojot prasības, kas ir noteiktas LESD 107. panta 3. punktā (skat. arī iepriekš 65.–67. punktu).
- 174 Attiecībā uz Regulas Nr. 800/2008 6. panta 2. punkta normas piemērošanu ir jāuzsver, ka tā ir jāinterpretē atbilstoši un kontekstā ar šīs pašas regulas 6. panta 1. punktu, atbilstoši kuram “šo regulu nepiemēro individuālam atbalstam neatkarīgi no tā, vai tas ir piešķirts kā *ad hoc* atbalsts vai saskaņā ar atbalsta shēmu, ja šā atbalsta bruto dotāciju ekvivalents pārsniedz [paredzētās] robežvērtības”. Turpretī, un pretēji prasītājas apgalvotajam, šīs regulas preambulas 5. apsvēruma attiecās vienīgi uz atbalstiem, kas atbilst šai regulai un nepārsniedz paziņošanas robežvērtību, un tajā ir noteikts šādi:

atbalsta efektīvāku pārvaldību, visiem individuālā atbalsta pasākumiem, ko piešķir saskaņā ar šo regulu, jāietver skaidra atsauce uz [šīs regulas] II nodaļas attiecīgo nosacījumu un uz valsts tiesību aktiem, saskaņā ar kur[iem] piešķir individuālo atbalstu.”

- 175 Šajā pašā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pamatnostādņēm, tostarp to 64. punktu, dalībvalstīm ir pienākums individuāli paziņot Komisijai noteikta veida atbalstus lieliem ieguldījumu projektiem saskaņā ar spēkā esošo shēmu, ja atbalsts atbilst nosacījumiem, kādi ir paredzēti šajās pamatnostādņēs.
- 176 Šādos apstākļos, un pretēji tam, ko apgalvo prasītāja un persona, kas iestājusies lietā, nevar tikt uzskatīts, ka attiecīgajam atbalstam šajā lietā bija piemērojams atbrīvojums tādēļ, ka tas ietilpa Regulas Nr. 800/2008 vai *IZG* piemērošanas jomā. Tā kā atbalsts pārsniedza noteikto robežu, lai uz to attiektos obligātās paziņošanas pienākums, Komisija pamatoti uzskatīja, ka tas ir jāizvērtē kā individuāls atbalsts, nevis kā atbalsts, kas ietilpst regulas par grupu atbrīvojumiem piemērošanas jomā, vai kā pastāvošs atļauts atbalsts (skat. pēc analogijas ģenerāladvokāta M. Vatelē [*M. Wathelet*] secinājumus lietā *Komisija/Itālija*, C-467/15 P, EU:C:2017:24, 61.–73. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 177 Vispārējā tiesa uzskata, ka šajā lietā neviena no tiesību normām, uz ko atsaucas prasītāja vai persona, kas iestājusies lietā, neļauj pamatot apgalvojumu, atbilstoši kuram Komisija ir pārsniegusi savu kompetenci, novērtējuma paziņoto atbalstu tā kopumā attiecībā uz tā saderību ar iekšējo tirgu, nevis vienīgi daļā par summu, kas pārsniedz paziņošanas robežvērtību. It īpaši šajā ziņā ir jāuzsver, ka fakts, ka Komisija pieņem lēmumu atļaut tai paziņotu atbalstu, rada ievērojamas un saistošas juridiskas sekas, kuras attiecīgā gadījumā var tikt apstrīdētas Savienības tiesās. Līdz ar to runa ir par procesuālu regulējumu, kas atšķiras no grupu atbrīvojumiem, kas izpaužas kā pieeja, kura ir balstīta uz prezumpciju par saderību ar iekšējo tirgu. Tādos apstākļos kā šajā lietā prezumpcija par atbalsta saderību līdz noteiktai robežvērtībai nevar būt svarīgāka par šī atbalsta individuālo novērtējumu, jo ir acīmredzams, ka uz to attiecās paziņošanas pienākums, proti, ka tā apmērs jau iesākumā bija atzīts par tādu, kas attiecīgā gadījumā var radīt sevišķas sekas uz konkurenci.
- 178 Turklāt pašā Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 56. apsvērumā ir noteikts, ka “Komisija var nolemt vai nu apstiprināt atbalstu, izvirzīt tam noteikumus, vai aizliegt to”. Tālāk šajā pašā apsvērumā ir norādīts, pirmkārt, ka, ja tā pieņem nosacītu lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 7. panta 4. punktam, tā var pievienot nosacījumus, lai ierobežotu konkurences iespējamo kropļošanu un nodrošinātu samērību, un, otrkārt, tā var tostarp samazināt paziņotā atbalsta apmēru vai intensitāti līdz tādām līmenim, ko tā uzskata par samērīgu un saderīgu ar iekšējo tirgu.
- 179 Pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, iepriekš minētos secinājumus neatspēko Paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 56. apsvērumā ietvertā zemspītras piezīme, kurā ir norādīts, ka, “kad atbalsts tiek piešķirts, pamatojoties uz esošo reģionālo atbalsta shēmu, ir tomēr jāievēro, ka dalībvalsts saglabā iespēju piešķirt tāda apjoma atbalstu, kas atbilst tam maksimāli pieļaujam[aj]am apmēram, kādu ieguldījums, kura attiecināmie izdevumi ir EUR 100 miljoni, var saņemt saskaņā ar piemērojam[aj]iem noteikumiem”. Šī zemspītras piezīme nebūtu uzskatāma par tādu, kas ir pārāka par faktu, ka attiecīgais atbalsts šajā lietā, kas tika paziņots saskaņā ar Regulas Nr. 800/2008 6. panta 2. punktu, bija jānovērtē kā individuāls atbalsts, nevis kā atbalsts, kas ir piešķirts atbilstoši apstiprināta reģionālā atbalsta shēmai. Šajā ziņā jau ir konstatēts, ka saskaņā ar attiecīgo paziņojumu un atbilstoši analīzei, kas ir veikta saskaņā ar LESD 107. panta 3. punktu, Komisijai bija tostarp jānovērtē atbalsta stimulējošā ietekme un samērīgums. Tieši uz šāda pamata Komisija uzskatīja, ka atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu vienīgi EUR 17 miljonu apmērā, kas atbilst to izmaksu starpībai starp Minhenes un Leipcigas ražotnēm, kas tika novērtētas lēmuma par ieguldījuma veikšanu un ražotnes vietas izvēli pieņemšanas brīdī.
- 180 Tāpat norādīto iemeslu dēļ ir jānoraida personas, kas iestājusies lietā, apgalvojumi, kuri ir izvirzīti iestāšanās raksta 61.–67. punktā, atbilstoši kuriem būtībā šajā lietā būtu jāuzskata, ka attiecīgais atbalsts apmērā līdz paziņošanas robežvērtībai ir uzskatāms par pastāvošu atbalsta shēmu, par ko jau

ir jābūt veiktai Komisijas analīzei par tās saderību ar iekšējo tirgu. Tieši otrādi – Vispārējā tiesa lemj, ka paziņotais atbalsts šajā lietā, kas pārsniedza individuālajam paziņojumam paredzētos sliekšņus, ir jāuzskata par tādu, uz ko attiecas nosacījums par apstiprinājumu vai atbrīvojumu, kāds tiktu piemērots attiecīgajai vispārējai atbalsta shēmai, proti, *IZG* (skat. pēc analogijas spriedumu, 1995. gada 6. jūlijs, *AITEC* u.c./Komisija, no T-447/93 līdz T-449/93, EU:C:1995:130, 124.–131. punkts).

- 181 Šādos apstākļos ir jāsecina, ka Komisija pamatoti ir uzskatījusi, ka šāds atbalsts vai tā daļa varēja tikt atļauti vienīgi pēc individuālas analīzes. Turklāt ir jākonstatē, ka šādas pārbaudes nepieciešamība atbilst LESD 107. panta, kas kā konkurences tiesību norma principā ir domāta, lai novērstu, ka dalībvalstu piešķirti atbalsti izkropļo konkurenci vai ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm, mērķim. Šī pieeja turklāt atbilst principiem, kādi izriet no 2002. gada 6. marta sprieduma *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija (T-127/99, T-129/99 un T-148/99, EU:T:2002:59, 228. un 229. punkts), atbilstoši kuram atbalsti, kas pārsniedz atbalsta shēmai noteiktus griestus, pat attiecībā uz vispārēju atbalsta shēmu, par ko ir pieņemts apstiprinājuma lēmums, nevar tikt uzskatīti par tādiem, kuri ir pilnībā aptverti ar šo pēdējo lēmumu.
- 182 Tātad ir jānoraida arī prasītājas izvirzītais trešais pamats, katrā ziņā neesot nepieciešamībai lemt pēc būtības par jautājumu, vai gadījumā, ja atbalsta projekts būtu bijis ierobežots EUR 22,5 miljonu apmērā, tas atbilstu *IZG* paredzētajiem nosacījumiem, un līdz ar to prasība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 183 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 184 Tā kā prasītājai spriedums nav labvēlīgs, tai jāpiespriež segt savus un atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem.
- 185 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 3. punktam persona, kas iestājusies lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

nospiež:

- 1) **prasību noraidīt;**
- 2) ***Bayerische Motoren Werke AG* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus;**
- 3) ***Freistaat Sachsen* sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

Dittrich

Schwarcz

Tomljenović

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2017. gada 12. septembrī.

[Paraksti]